

IZ SVETA TIŠINE

Glasilo Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije

ISSN 1318-1394

Letnik XXXIV, št. 5 / maj 2013

- **IZVEDBA PROGRAMA KULTURE IN ŠPORTA V LETU 2012**
- **GOVOR PREDSEDNIKA MDGN VELENJE**
- **KOŠARKARSKA REPREZENTANCA GLUHIH NA PRIPRAVAH V TURČIJI**

POŠILJANJE PISNEGA IN SLIKOVNEGA GRADIVA ZA GLASILO IST

V naše uredništvo prihajajo različne vrste datotek in fotografij za objavo. Radi bi vas vnovič spomnili na že napisana navodila, kako in v kakšni obliki je treba pripraviti in poslati datoteke. Le ob upoštevanju navodil bomo lahko zagotovili kakovost našega tiskanega medija.

BESEDILNE DATOTEKE

Besedila naj bodo napisana v računalniškem programu Word. Besedila, poslana v programu PDF ali skenirana, bomo zavrnil, z izjemo vabil, diplom, dopisov, priznanj itd.

SLIKOVNE PRILOGE

Pri fotografiranju je za objavo dobre fotografije potrebno upoštevati naslednje nastavitve na posameznih napravah: če so digitalne fotografije narejene s fotoaparatom, izberite nastavev kakovosti slike HQ (3072 x 2304) ali SHQ (3072 x 2304). Nekateri profesionalni fotoaparati imajo za nastavev kakovosti slike črko L (Large). Tovrstne fotografije so običajno v formatu jpg, kar ustreza zahtevam našega glasila. Če pošiljate skenirane predloge, resolucijo (kakovost slike) nastavite na 300 dpi, širina pa naj bo vsaj trinajst centimetrov. Tako skenirano predlogo shranite v formatu jpg. Če nimate kakovostnega optičnega čitalca, vam priporočamo, da nam v uredništvo pošljete izvorno predlogo. Fotografije, ki ste jih naložili s svetovnega spleta, naj imajo ločljivost vsaj 1200 x 900 točk, datoteka pa naj bo velika vsaj 440 KB. Fotografije ne smejo biti prilepljene v Wordov dokument! Ko boste besedilo v Wordu poslali po elektronski pošti, zraven pripnite še fotografije v formatu jpg. Če poslane fotografije in besedila ne bodo ustrezala navodilom, bomo članke prisiljeni zavrniti oziroma jih objaviti brez fotografij.

UREDNIŠTVO

OBVESTILO UREDNIŠKEGA ODBORA

Pred vami je majska številka glasila Iz sveta tišine, v kateri boste našli veliko zanimivega in raznovrstnega branja. V tokratni številki vas seznanjamo z dogodki ob praznovanju 50. obletnice delovanja Medobčinskega društva gluhih in naglušnih Velenje, z dogajanjem v društvih, s športnimi dogodki ter drugimi zanimivimi in poučnimi vsebinami. Glasilo Iz sveta tišine prispeva h kulturni istovetnosti in zgodovini gluhih, naglušnih, gluhoslepih ter oseb s polževim vsadkom, zato so vsi prispevki zelo pomembni.

Če bi želeli tudi sami napisati prispevek, ste pristrčno vabljeni, da ga pošljete po elektronski pošti ali na naslov Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije, s **pripisom 'za IST'**.

Če se vam zdi naše glasilo zanimivo in ga želite prejemati, vas vabimo, da nam na naslov Zveze ali po elektronski pošti sporočite svoje ime, priimek in naslov, da vas uvrstimo med njegove prejemnike.

Ne pozabite tudi na spletno glasilo IST, ki je dosegljivo na spletni strani **www.zveza-gns.si**.

Še vedno velja vabilo za dejavno sodelovanje pri ustvarjanju našega skupnega glasila Iz sveta tišine. Svoje prispevke s priloženimi fotografijami pošljite na e-naslov **urednistvo.ist@zveza-gns.si**.

UREDNIŠTVO

Izdajo in tisk glasila sofinancirata Fundacija za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij v Republiki Sloveniji (FIHO) in Ministrstvo za izobraževanje, znanost, kulturo in šport. Stališča Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije ne izražajo stališč FIHO.

Uvodnik

Medobčinsko društvo gluhih in naglušnih Velenje je z bogatim tridnevnim kulturno-izobraževalnim programom počastilo 50-letnico svojega delovanja. Otvoritev razstave ročnih del članic in članov društva v knjižnici Velenje je bilo prvo dejanje v sklopu prireditev ob jubileju. Razstavo je otvoril podžupan Mestne občine Velenje Srečko Korošec.

Drugo dejanje, ki so ga pripravili dva dni kasneje, je bilo predavanje z naslovom *Odperta vprašanja življenja v tišini v dvorani Mladinskega hotela Velenje*. Otvoril ga je predsednik društva Franc Forštner, ki je zbranim predstavil predavatelje. Zdravnica Lea Zupan je z medicinskega vidika spregovorila o gluhoti in naglušnosti, o načinu ugotavljanja okvare sluha ter o možnostih rehabilitacije. Predstavnica Zavoda Združenje tolmačev za slovenski znakovni jezik Jasna Bauman je predstavila pravico gluhih do tolmača in delovanje ključnega centra, kot predstavnik Centra možnosti – tehnično-informacijske pisarne za osebe z okvaro sluha pri Zvezi društev gluhih in naglušnih Slovenije pa sem spregovoril o pravici in načinu pridobitve slušnega aparata, pomenu njegovega testiranja ter o dejstvih, na katera je treba biti še posebej pozoren ob njegovem nakupu in zamenjavi.

Publika je pokazala veliko zanimanje za tehnične pripomočke, ki si jih morajo osebe z okvaro sluha žal kupiti same. Država namreč razen slušnega aparata in FM sistema ob vstopu v redno osnovno šolo in le do 15. leta starosti osebam z okvaro sluha ne nudi nobenega tehničnega pripomočka za premagovanje komunikacijskih ovir in lažjo socialno vključevanje.

Sklepno dejanje praznovanja 50-letnice je bilo v kulturnem domu v Velenju, kjer je potekala svečana proslava z eminentnimi gosti. Slovesnost je s svojo navzočnostjo in slavnostnim govorom počastil tudi predsednik države Borut Pahor, ki je članom društva obljubil, da bo poskusil narediti korak naprej pri zakonodaji, povezani z gluhihimi in naglušnimi osebami, predvsem s pravico do tehničnih pripomočkov za vse osebe z okvaro sluha. Aktivnosti, ki so potekale ves teden, so bile dobro sprejete in obiskane.

Iz uredništva glasila *Iz sveta tišine velenjskemu društvu iskreno čestitamo ob častitljivem jubileju.*

Adem Jahjefendić

IZDAJATELJ: Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije, Drenikova 24, Ljubljana, telefon: 01/500 15 00, telefaks: 01/500 15 22 **SPLETNA STRAN:** www.zveza-gns.si
UREDNIK: Adem Jahjefendić, uredništvo.ist@zveza-gns.si **UREDNIŠKI ODBOR:** Franci Mulej, Boris Horvat, Nina Janžekovič, Aleksandra Rijavec Škerl, Nataša Kordiš
LEKTORICA: Barbara Perc **OBLIKOVANJE:** Franc Planinc **TISK:** Farba, grafične storitve d. o. o. Uredništvo si pridržuje pravico do objave, neobjave, krajšanja ali delnega objavljanja nenaročenih prispevkov v skladu s poslanstvom in prostorskimi možnostmi glasila. V posameznih primerih mnenja posameznikov ne izražajo obvezno tudi mnenja ZDGNS. Nenaročenih besedil in fotografij ne vračamo. Ponatis celote ali posameznih delov je dovoljen le s pisnim privoljenjem. Anonimnih prispevkov oziroma prispevkov, ki žalijo čast drugih, ne objavljamo. Glasilo je brezplačno in v javnem interesu, zaradi česar na podlagi 8. točke 26. člena Zakona o davku na dodano vrednost (UL RS št. 89/98) ni zavezano k plačilu DDV-ja. Izhaja v nakladi 3.700 izvodov.

Fotografija na naslovnici: Svečana proslava ob 50-letnici MDGN Velenje
Foto: MDGN Velenje

KAZALO

1. Uvodnik
2. S sekretarjeve mize
4. Izvedba programa Kultura gluhih v letu 2012
6. Izvedba programa Šport gluhih v letu 2012
8. Ogled dobrih praks na Dunaju
10. Novosti na AMSZ
12. Tehnologija vs. tolmač: podpora ali zamenjava
13. Ob 50-letnici Medobčinskega društva gluhih in naglušnih Velenje
14. Govor predsednika MDGN Velenje Franca Forštnerja ob 50-letnici društva
16. Temeljni postopki oživljanja
17. Moja učna leta
18. Obisk Poliklinike za rehabilitacijo sluha in govora SUVAG v Zagrebu
19. Iz predavatelja v klienta
20. Potopisno predavanje o Venezueli
21. Pomoč pri doktoratu
22. Slovenska Bistrica v projektu Občina po meri invalidov
23. Srčni utrip
25. Košarkarska reprezentanca gluhih na pripravah v Turčiji
27. Državno prvenstvo v bowlingu
28. V slovo

S sekretarjeve mize

UPRAVNI ODBOR ZVEZE DRUŠTEV GLUHIH IN NAGLUŠNIH SLOVENIJE

Upravni odbor Zveze je na svoji seji obravnaval in potrdil poročila za leto 2012. Posvetil se je tudi pregledu zadnjih štirih let, saj je bila to njegova zadnja seja v mandatu 2009-2013. Prav tako je sprejel številne pomembne sklepe ter odločitve za nemoteno delovanje in izvajanje posebnih socialnih programov. Veseli smo bili predvsem odločitve Društva gluhih in naglušnih Koper, da bo leta 2015 organiziralo mednarodni dan gluhih, medtem ko še ne vemo, kdo ga bo organiziral leto poprej. Pred sejo upravnega odbora smo se z minuto molka poklonili dolgoletnemu sodelavcu Zdenku Tomcu, ki je bil med drugim član upravnega odbora in skupščine Zveze, uredniškega odbora glasila Iz sveta tišine ter član komisije za socialna vprašanja. Spomnili smo se tudi na okroglo obletnico Medobčinskega društva gluhih in naglušnih Velenje, ki je v Kulturnem domu Velenje organiziralo slavnostno akademijo. Predsednica Zveze Frida Planinc je predsedniku društva Francu Forštnerju ob tej priložnosti predala darilo – sliko prestolnice.

Minuta molka v spomin na Zdenka Tomca

SKUPŠČINE V DRUŠTVIH

S predsednico Zveze Frido Planinc sva se letos skupaj ali posebej uspešna udeležiti vseh skupščin trinajstih društev. V mesecu aprilu so bile skupščine še v treh društvih. Seznanila sva se s tekočo problematiko njihovega delovanja in se pogovorila z nekaterimi člani. Društva namenjajo posebno skrb za vse osebe z okvaro sluha, tako za člane kot nečlane, ter se soočajo z vedno nižjimi dotacijami lokalnih skupnosti. Sredstva Fundacije za financiranje invalidskih

in humanitarnih organizacij so tako še edini redni vir financiranja naših programov.

DONACIJA PODJETJA TOP SHOP INTERNATIONAL

Donacija podjetja Top Shop International

Donatorju se zahvaljujemo za obsežno donacijo, s katero smo opremili domove za ohranjanje zdravja ter večji del izdelkov predali društvom, ki jih bodo razdelili med gluhe in naglušne. Predsednica Zveze Frida Planinc je prevzela koordinacijo razdeljevanja in skupaj z društvi izdelke razdelila med invalide, ki so člani društev.

Predaja darila Zveze ob 50-letnici velenjskega društva

PRIJATELJSKE TEKME MED REPRESENTANCAMA GLUHIH TURČIJE IN SLOVENIJE

Slovenska košarkarska reprezentanca gluhih se je v sklopu priprav na olimpijado gluhih, ki bo letos poleti v Bolgariji, odzvala povabilu turške košarkarske reprezentance gluhih ter se pridružila njihovim pripravam. V načrtu imajo nekaj treningov in prijateljskih tekem. Največja zahvala za skupne priprave gre Mihi Zupanu, ki igra za ekipo prve turške lige Türk Telekom BC, ki domuje v Ankari. Miha je stalni član prve peterke in vsem dobro znan gluhi igralec v turški ligi. Slovenska in turška košarkarska reprezentanca gluhih sta se povezali prav zaradi njegove prepoznavnosti. Bil je bil tudi ključni sogovornik s predstavniki turške športne zveze gluhih, ki je omogočila in financirala skupne priprave. Vsem se zahvaljujemo za omenjeno priložnost.

Slovenska košarkarska reprezentanca gluhih

SKUPŠČINA EVROPSKE ZVEZE NAGLUŠNIH

Predstavniki Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije, ki pokrivajo področje naglušnih, so se udeležili redne skupščine naglušnih, ki je bila letos v Pragi na Češkem. Poleg potrditve poročil in načrta delovanja Evropske zveze naglušnih so sprejeli tudi posebno Deklaracijo o dostopnosti za naglušne osebe.

turno opismenjevanje – je smernice posredovala vsem pristojnim ministrstvom. Zahvaljujemo se predstavnikom Zavoda za gluhe in naglušne Ljubljana za aktivno delo in pomoč.

ZAKON O DAVKU OD SREČK IN FINANCIRANJE INVALIDSKIH ORGANIZACIJ

S predstavniki ostalih invalidskih organizacij in Nacionalnega sveta invalidskih organizacij Slovenije smo aktivno sodelovali pri obravnavi in pripravi predlogov v zvezi s predlogom Zakona o davku od srečk. Predlog zakona je naravnano tako, da predvideva občutno krčenje sredstev Fundacije za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij, od katerih smo vsi življenjsko odvisni. Predlog zakona smo zavrnili z obrazložitvami. V pričakovanju pozitivnih novic nas je nepričakovano presenetila odločitev Vlade, da omenjeni predlog pošlje v nadaljnjo proceduro ter nadaljuje s potencialnim krčenjem sredstev za invalidsko in socialno varstvo, saj je pripravila tudi dokument Primerjalni pregled: financiranje invalidskih organizacij. Omenjeni dokument ponuja rešitve, ki niso finančno ugodne za delovanje invalidskih organizacij. Odločitev Vlade glede obeh dokumentov kmalu pričakujemo.

OKROGLE MIZE ŠPORTNE ZVEZE GLUHIH SLOVENIJE V DRUŠTVIH

Predsednik in sekretar Športne zveze gluhih Slovenije sta obiskala društva in jim predstavila delovanje v okviru športa gluhih in naglušnih. Odgovorila sta na zastavljena vprašanja in jih spodbudila k nadaljnjemu sodelovanju. Šport je še vedno najbolj priljubljen poseben socialni program, ki poleg rekreacije omogoča tudi medsebojno druženje.

Skupščina Evropske zveze naglušnih

POSVET O LAHKEM BRANJU

Na povabilo Zveze Sožitje – zveze društev za pomoč osebam z motnjami v duševnem razvoju Slovenije, ki je ob 50-letnici organizirala posvet o lahkem branju, smo skupaj s predstavniki Zavoda za gluhe in naglušne Ljubljana sodelovali pri pripravi smernic za pravo tiskanih besedil, ki so lažje razumljiva različnim populacijam, med drugim tudi gluhih in naglušnih. Ekipe Zavoda Risa – centra za splošno, funkcionalno in kul-

Okrogla miza Športne zveze gluhih

Matjaž Juhart

Izvedba programa Kultura gluhih v letu 2012

Kulturna ustvarjalnost gluhih predstavlja posebno obliko izražanja z uporabo slovenskega znakovnega jezika. Ministrstvo za kulturo v svojem razvojnem programu do leta 2007 gluho populacijo priznava kot manjšinsko skupnost, ki ji je z Zakonom o uporabi slovenskega znakovnega jezika priznan manjšinski jezik. S tem je omogočeno, da gluhi svojo kulturo izražajo v njim prilagojeni tehniki, kar pa ni možno v okolju slišne populacije. Na tak način kultura postaja vse bolj dostopna gluhim in težko naglušnim osebam.

V svetu se pogosto uporablja izraz »kultura gluhih«, ob katerem se pojavljajo različna mnenja. Po eni strani naj bi to pomenilo vključitev v družbo, po drugi pa nekateri priznavajo obstoj socialnega in kulturnega pluralizma v modernih družbah, kjer so gluhi posebna socialna skupina. Kultura gluhih je tako subkultura nacionalne kulture vsake države.

Kultura gluhih je v Sloveniji dobila poseben pomen s priznanjem znakovnega jezika kot naravnega jezika

gluhih. V gluhi skupnosti obstaja od samega začetka organiziranega delovanja gluhih na Slovenskem, od leta 1930. Zgodovinsko gledano je svoj največji razcvet doživela po devetdesetih letih, ko so se z njo začela intenzivno ukvarjati društva gluhih in naglušnih po vsej Sloveniji. Tako gluhi slovenski kulturniki danes niso neznanka v evropskem kulturnem prostoru. Cilj omenjenega programa je razvijati samobitnost kulture gluhih, katere osnovna značilnost je izrazni jezik s simboli – znakovni jezik. Kultura gluhih se razvija v več smereh – gledališki, dramski, plesni, filmski in likovni ustvarjalnosti.

Gluhim osebam je zaradi gluhotе in komunikacijske oviranosti onemogočeno sodelovanje in udeleževanje na večini kulturnih dogodkov, ki jih organizira slišna javnost. Tudi slišni se na enak način težko vključujejo v gluho skupnost. Zato kultura gluhih s svojo drugačnostjo nedvomno bogati kulturo nasploh ter gluhim osebam omogoča izstop iz anonimnosti in integracijo v širši kulturni prostor.

Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije je v letu 2012 na podlagi izvedbenega načrta, ki so ga potrdili na sestanku vodij kulturne sekcije društev gluhih in naglušnih Slovenije, izvedla program v petih sklopih.

1. Gledališki festival gluhih

Društvo gluhih in naglušnih Podravja Maribor je prevzelo organizacijo osmega gledališkega festivala ter ga vključilo v program Evropske prestolnice kulture 2012. Izvedli so ga 20. oktobra 2012 v Narodnem domu Maribor, kjer so imeli ustrezne prostore in tehniko. Prikazanih je bilo trinajst gledaliških iger iz šestih društev.

2. Filmski festival gluhih

Društvo gluhih in naglušnih Ljubljana je 24. novembra 2012 organiziralo šesti filmski festival v Delavskem domu Trbovlje. Predstavljenih je bilo trinajst filmov Zavoda za gluhe in naglušne Ljubljana, Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije, Medobčinskega društva gluhih in naglušnih Slovenske Konjice ter Društva gluhih in naglušnih Ljubljana.

3. Likovna kolonija gluhih

Likovna kolonija je bila izvedena zadnji vikend v maju lani v počitniškem domu Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije v Piranu. Udeležilo se je sedem udeležencev, ki so Zvezi prispevali po en likovni izdelek.

4. Gledališka in filmska delavnica

Gledališka delavnica je bila pod mentorstvom gluhe režiserke Lade Lištvanove izvedena med 13. in 15. aprilom 2012 v počitniškem domu Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije v Kranjski Gori. Udeležilo se je dvainvajset članov iz sedmih društev. Filmska delavnica je bila pod vodstvom strokovnjaka za

video produkcijo na Zvezi društev gluhih in naglušnih Slovenije Gorazda Orešnika izvedena na isti lokaciji med 8. in 10. junijem 2012. Na delavnico so štiri društva poslala osem ljubiteljev video tehnike.

liško igro naših gledališčinikov z naslovom Življenje. Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije je zanje financirala letalski prevoz z nizkocenovno letalsko družbo Air Baltic.

in socialne zadeve mag. Andrej Vizjak. Sedemdeset milijonov gluhih po vsem svetu tretjo septembrsko soboto praznuje mednarodni dan gluhih, ki ga je leta 1958 razglasila Svetovna zveza gluhih. Njegov namen je javnost seznaniti z manjšinsko kulturo in znakovnimi jeziki ter hkrati opozoriti na nevidno invalidnost in neenakopraven položaj oseb z okvaro sluha. Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije je za kraj osrednje nacionalne prireditve izbrala Krško, saj se je mednarodni dan ujemal s 50. obletnico ustanovitve posavskega društva.

Izbor za najlepše gluho dekle Slovenije 2012

Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije je organizirala izbor za najlepše gluho dekle Slovenije, ki je bil obenem tudi izbor kandidatke za udeležbo na mednarodnem izboru za najlepše gluho dekle Evro-

5. Premiera celovečerne gledališke igre

Režiserka Lada Lištvanova je z gledališko skupino gluhih Tihe stopinje pripravila celovečerno gledališko predstavo z naslovom Gospod Maček, ki so jo predstavili na premiernem nastopu 1. junija 2012 v SiTi Teatru v Ljubljani.

OSTALI PROJEKTI

Udeležba na mednarodnem gledališkem festivalu gluhih Salvia

Gledališka skupina Tihe stopinje se je kot predstavnica Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije izven rednega programa udeležila mednarodnega gledališkega festivala gluhih Salvia. Zveza je konec leta 2011 vsem društvom posredovala vabilo Estonske zveze gluhih k udeležbi na omenjenem festivalu, ki je med 5. in 12. avgustom 2012 potekal v Talinu. Za namestitev in prehrano nastopajočih so poskrbeli organizatorji. Ker se na povabilo ni odzvalo nobeno od društev, so se na dogodek prijavile Tihe stopinje. Estonski organizatorji so med štiriinštiridesetimi prijavljenimi gledališkimi projekti izbrali osem najboljših, med njimi tudi gleda-

Mednarodni dan gluhih 2012

V sklopu programa Kultura gluhih je bil v sodelovanju z Društvom gluhih in naglušnih Posavja Krško izveden kulturni dogodek, imenovan mednarodni dan gluhih, ki ga obeležujemo vsako tretjo soboto v septembru. Potekal je 22. septembra 2012 v Kulturnem domu Krško, slavnostni govornik pa je bil takratni minister za delo, družino

pe in sveta. Prijavile so se tri kandidatke. Pričakovali smo večji odziv, vendar razpis ni dosegel vseh zainteresiranih deklet. Žirija se je na podlagi ocen njihovih nastopov pred publiko odločila, da bo na mednarodni prireditvi z naslovom *Miss Deaf World 2012* v Pragi Slovenijo zastopala Mirjana Drumlič.

Anton Petrič

Izvedba programa ŠPORT GLUHIH V LETU 2012

Šport gluhih je oblika udejstvovanja gluhih v športu. Gluhi se zaradi komunikacijskih ovir ne merijo s slišječimi športniki. Prav tako se ne morejo meriti s športniki-invalidi, ki imajo omejene gibalne sposobnosti. Zato so gluhi športniki organizirano dejavni med sebi enakimi, to je med gluhih, že od leta 1924, ko so v Parizu ustanovili Mednarodni komite za šport gluhih in organizirali prve svetovne igre gluhih, ki so bile zametek današnjih olimpijskih iger gluhih, znanih pod imenom Deaflympics.

Šport gluhih predstavlja posebnost na področju invalidskega športa. Gluhi športniki in rekreativci se lahko udeležujejo med sebi enakimi, ker med njimi ni razlik, ki jih omejujejo pri športu med slišječimi in drugimi invalidi. Program omogoča, da se ga lahko udeleži vsaka gluha oseba, ki je športno aktivna, ter z dobrim rezultatom dobi možnost napredovanja na višji, usmerjevalni nivo, to je vrhunski tekmovalni šport. Gluhi, razen nekaterih izjem, zaradi komunikacijske ovire tega ne morejo doseči med slišječimi športniki.

Prejemniki priznanj za zasluge

Športna zveza gluhih Slovenije, ki deluje v okviru Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije ter skrbi za razvoj in izvajanje športa gluhih, je imela v letu 2012 na programu več sklopov različnih dejavnosti.

Deseto evropsko prvenstvo gluhih v košarki

V turškem mestu Konya je od 29. junija do 7. julija potekalo evropsko prvenstvo gluhih v košarki, ki se ga je udeležilo dvanajst moških in devet ženskih reprezentanc. V ekipo Slovenije sta se vrnila Miha Zupan in Saša Lukić, ki sta bila s soigralci zaslužna za osvojitve naslova evropskega prvaka ter izbrana v najboljšo peterko evropskega prvenstva. Trener Izidor Križan in njegov pomočnik Bogdan Tanasič sta svojo nalogo odlično opravila, saj sta preporodila ekipo in z izvrstno taktiko dosegla, da so slovenski predstavniki v finalu premagali večno nasprotnico Litvo. Ko so se košarkarski junaki vrnili v domovino, jih je sprejel takratni minister za izobraževanje, znanost, kulturo in šport dr. Žiga Turk, na tekmi pokala Adecco v Stožicah pa so se predstavili širši javnosti.

Dvanajsto evropsko prvenstvo gluhih v tenisu

Mladi teniški igralec Marino Kegl se je na evropskem prvenstvu gluhih v tenisu, ki je med 14. in 21. julijem 2012 potekalo v nemškem Koblenzu, v članski kategoriji uvrstil na 5. mesto po četrtfinalnem porazu proti nosilcu bronaste medalje z olimpijskih iger gluhih v Tajpeju leta 2009 Madžaru Gaborju Matheu. V nadaljevanju prvenstva je v mladinski kategoriji osvojil dve zlati medalji, posamično in v mešanih dvojicah.

Evropski alpski pokal gluhih 2012

Smučarka Anja Drev se je med 12. in 15. januarjem 2012 udeležila štirih tekem evropskega alpskega pokala gluhih v Oberjochu ter med 30. in 31. marcem 2012 v Val Gardeni. V članski kategoriji je osvojila dve tretji mesti, v mladinski pa je dvakrat zmagala.

Šestnajsti redni kongres Evropske športne organizacije gluhih

Šestnajstega kongresa Evropske športne organizacije gluhih od 1. do 2. junija 2012 v Moskvi sva se udeležila delegata Aleš Peperko in Anton Petrič, kot opazovalec pa se nama je pridružil sekretar Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije.

je Matjaž Juhart. Na predlog Slovenije se je na redni program tekmovalni omenjene organizacije uvrstilo kegljanje, Slovenija pa je kandidirala za organizacijo evropskega prvenstva v tem športu.

Mednarodni kegljaški turnir gluhih državnih reprezentanc

Tekmovanje je potekalo na kegljišču Golovec v Celju. Prijavljene so bile štiri države – Nemčija, Avstrija, Hrvaška in Slovenija, oziroma šest moških in tri ženske ekipe. Češka je zaradi finančnih težav tik pred pričetkom tekmovanja odpovedala udeležbo. Turnirja se je skupaj udeležilo enainštirideset tekmovalcev. Najuspešnejši je bil Aleš Peperko, ki je zmagal v vseh disciplinah in hkrati ubranil naslov iz preteklega leta, ki ga je osvojil v nemškem Straubingu.

Mednarodni reprezentančni turnir v futsalu

Konec septembra 2012 je futsal reprezentanca gluhih Slovenije pod vodstvom začasnega trenerja Aleša Škofa in vodje odprave Damjana Šebjana sodelovala na mednarodnem reprezentančnem turnirju gluhih v futsalu v Pragi. Tekmovanja sta se poleg slovenske in češke ekipe udeležili tudi madžarska in slovaška reprezentanca. V zanimivih dvobojih je Slovenija dvakrat zmagala in enkrat remizirala proti Madžarom. S sedmimi točkami, ki jih je zbrala, je postala zmagovalka turnirja. Dolgoletni

Marino Kegl

igralca futsala Mustafa Buljubašić, ki je na tekmovanju za Slovenijo dosegel sedem golov, je bil proglašen za najboljšega strelca, Boban Vučetić pa izbran za najboljšega vratarja.

Seminar Evropske športne organizacije gluhih za sekretarje in športne direktorje

V turškem letovišču Antalya je med 8. in 11. novembrom 2012 potekal izobraževalni seminar Evropske športne organizacije gluhih za sekretarje in športne direktorje nacionalnih športnih zvez gluhih, ki ga je finančno podprla Evropska unija. Udeležilo se nas ga je triinštrideset predstavnikov iz štiriindvajsetih evropskih držav.

Državna prvenstva gluhih

Državna prvenstva gluhih so potekala po tekmovalnem koledarju, ki ga je na redni seji decembra leta 2011 potrdilo predsedstvo Športne zveze gluhih Slovenije v sodelovanju z lokalnimi društvi kot izvajalci v enajstih športnih panogah.

20-letnica delovanja Športne zveze gluhih Slovenije z izborom športnika gluhih leta: Lani smo obeležili dvajsetletnico organiziranega delovanja športa gluhih ter Športne zveze gluhih Slovenije. Svečana prireditev v počastitev omenjene obletnice je bila 13. decembra v Kulturnem domu Franca Bernika v Domžalah. Športna zveza gluhih Slovenije je na prireditve povabila vse reprezentantke, reprezentante in trenerje, ki so v teh letih pod slovensko zastavo nastopili na velikih tekmovanjih – olimpijskih igrah ter svetovnih- in evropskih prvenstvih. Povabljeni so bili tudi visoki gosti – predsednik Zveze za šport invalidov Slovenije-Paraolimpijskega komiteja Emil Muri, direktor Fundacije za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij Štefan Kušar ter generalni sekretar Olimpijskega komiteja Slovenije dr. Anton Jagodic. Ob zaključku prireditve je bila svečana razglasitev najboljših gluhih športnikov leta 2012.

Anton Petrič

Evropski košarkarski prvaki

**RACIO
SOCIAL**

ZAVOD ZA RAZVOJ
SOCIALNIH IN
ZAPOSLITVENIH
PROGRAMOV

**Univerzitetni rehabilitacijski inštitut
Republike Slovenije - Soča**

AURIS Kranj
Medobčinsko društvo gluhih in naglušnih Gorenjske

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI

Naložba v vašo prihodnost
OPERACIJO DELNO FINANCIRA EVROPSKA UNIJA
Evropski socialni sklad

OGLED DOBRIH PRAKS NA DUNAJU

Projekt **Prehod** je glede na naraščanje brezposlenosti mladih zelo aktualen, saj odgovarja na perečo problematiko, ki se iz dneva v dan poslabšuje.

Udeleženci študijske poti

Naj na začetku na kratko povzamemo informacije o projektu. Traja od 3. decembra 2010 do 3. decembra 2013 ter je sofinanciran s strani Evropskega socialnega sklada in iz nacionalnih sredstev. Temelji na dejstvu, da prehod mladih invalidov iz šole na trg dela v Sloveniji še ni celovito in zadovoljivo urejen, saj še niso vzpostavljeni pogoji in organizacijske strukture, ki bi mladim s posebnimi potrebami in mladim invalidom na prehodu iz šole na trg dela omogočale podporo. Med drugimi aktivnostmi smo v projektu zato teoretično in praktično usposobili petnajst strokovnih delavcev, da lahko nudijo strokovno pomoč mladim invalidom pri prehodu iz šole na trg dela. V šolskem oziroma študijskem letu 2012/2013 tako nudijo ustrezno strokovno pomoč in podporo več kot 50 mladim s posebnimi potrebami in mladim invalidom ter jih spremljajo na prehodu iz šole na

delo. Med njimi so tudi gluhi in naglušni učenci in dijaki.

V okviru projekta Prehod smo se svetovalci, ki smo se pretekle mesece izobraževali za delo z mladimi s posebnimi potrebami, odpravili na študijsko pot, ki jo je organiziral koordinator projekta Prehod mladih s posebnimi potrebami iz šole na trg dela zavod Racio Social. Na pot smo se podali predstavniki različnih organizacij, vključenih v projekt, in sicer zavoda Racio Social, Univerzitetnega rehabilitacijskega inštituta Soča, Razvojnega centra za zaposlitveno rehabilitacijo, Medobčinskega društva gluhih in naglušnih za Gorenjsko Auris Kranj, Zavoda za zaposlovanje – Območne službe Ljubljana, invalidskega podjetja Centerkontura Ljubljana, Centra za sluh in govor Maribor, Centra za izobraževanje, rehabilitacijo in usposabljanje Kamnik ter Društva študentov invalidov Slo-

venije. Namen študijske poti je bil ogled dobrih praks v Avstriji, ki bi nam pomagale pri praktičnem delu z mladimi s posebnimi potrebami v okviru projekta Prehod.

Na pot smo krenili drugega decembra 2012 in v večernih urah prispeli na Dunaj. Prvi dan so nam gostitelji z dunajskega Karitasa predstavili organizacijo in projekte, ki jih izvajajo, program študijske poti ter avstrijsko zakonodajo, ki ureja prehod in zaposlovanje mladih s posebnimi potrebami na trgu dela.

Naslednji dan smo obiskali neprofitno integracijsko in socialno podjetje Wienwork. V njem imajo enajst različnih proizvodnih dejavnosti – lesarstvo, prodajalne, kopiranje, čiščenje, urejanje okolja ... – in izvajajo sedem oblik usposabljanja, možno pa je tudi zaposlovanje v podporni obliki. Dejavnost opravljajo na štirih lokacijah in v socialni go-

stilni. Izvajajo tudi program Youthcoaching, namenjen vsem mladim, ki imajo kakršnekoli težave in zato potrebujejo spremljanje iz šole na trg dela.

Youthcoaching je nadaljevanje programa Clearing, ki je pomagal zagotavljati boljši vstop mladih s posebnimi potrebami na trg dela. V Sloveniji smo ta program spoznali skozi izvajanje projekta Transition, Leonardo da Vinci, v katerega smo bili vključeni Zavod Republike Slovenije za šolstvo in šport, Univerzitetni rehabilitacijski inštitut Soča in družba Racio iz Celja. Iz projekta Transition izhaja tudi naš projekt Prehod.

V organizaciji Wienwork smo si ogledali mizarško delavnico, kjer se mladi s posebnimi potrebami začnejo izobraževati za mizarja. Spoznavajo osnovna orodja, s katerimi na začetku ročno obdelujejo les. Med izobraževanjem se prepletata teorija in praksa. Prilagojeno je posamezniku in njegovim zmožnostim. Traja tri leta, če ima mladostnik večje težave, lahko tudi štiri leta. Po zaključku izobraževanja je program enakovreden programu v rednem izobraževanju.

Nadaljevali smo z ogledom in predstavitvijo projekta Socialna gostilna Michls. Socialna gostilna je socialno-ekonomski projekt, katerega cilj je zaposlovati težje zaposljive dolgotrajno brezposelne osebe, migrante, invalide itd. Cilj programa je udeležence usposobiti za zaposlitev na prostem trgu dela. Po zaključnem usposabljanju za dva meseca dobijo zaposlitev v gostilni.

Tretji dan smo se odpeljali v mesti Hollabrunn in Retz, ki se nahajata 80 km severno od Dunaja. V Hollabrunnu smo obiskali zavod za zaposlovanje, kjer so nam predstavili oblike pomoči mladim s posebnimi potrebami, v Retzu pa dva primera dobrih praks. Najprej smo si ogledali mizarško delavnico, ki deluje v okviru Karitasa, izvaja pa program, ki učencem s posebnimi potrebami nudi kvalifikacije za mizarškega

pomočnika. Omenjeni program ni enakovreden rednemu izobraževanju. Učna snov je prilagojena posamezniku, usposablja pa se predvsem s praktičnim delom. Drugi primer dobre prakse je bila zaposlitev invalidne osebe v modni trgovini Friedl, ki skozi zaposlitev prejema podporne storitve.

V nadaljevanju študijske poti smo spoznali različne projekte, ki jih izvajajo v Avstriji. Med njimi je tudi projekt Jobworts, ki ga izvaja združenje Mladi na delu in je namenjen ljudem s posebnimi potrebami, ki imajo željo po spremembi delovnega življenja. V ospredju so želje, sposobnosti ter interesi posameznika, vključenega v projekt. Cilj je dobiti zaposlitev ali poklicno izobrazbo oziroma prekvalifikacijo. Ciljna skupina so osebe s posebnimi potrebami ne glede na vrsto invalidnosti. Starostna omejitev pa je od 15 do 45 let.

Predstavnica Ministrstva za delo, socialo in varstvo potrošnikov nam je predstavila zakonske podlage in politične cilje projekta Youthcoaching. Poudarila je, da se je razvil iz predhodnega programa Clearing, ki je vrsto let odlično deloval za boljši prehod mladih s posebnimi potrebami iz šole na trg dela.

Zadnji dan smo obiskali šolo s posebnimi potrebami Holzhausergasse, v katero so lahko vključeni otroci od devetega razreda osnovne šole, ki imajo težave z učenjem ali pa so duševno manj razviti. To ni klasična, temveč pripravljalna šola za dodatno izobraževanje. Na njej se prilagajajo učencem, na začetku vsakega tedna se srečajo z njimi ter jim predstavijo načrt aktivnosti za naslednji teden. Učenci imajo možnost izraziti svoje mnenje in potrebo po ponovitvi učne snovi. Poudarek dajejo poklicni orientaciji. Skupaj z mentorjem naredijo plakate za posamezne poklice. Učni načrt je prilagojen, ponašajo pa snov, ki so jo osvojili med šolanjem. Poudarek je na pridobivanju uporabnih znanj. Učijo se skozi praktične aktivnosti. Večina

mentorjev ima opravljena dodatna izobraževanja oziroma tečaje (mizar, gradbenik, cvetličar ...). V šoli imajo tudi učno podjetje. Za pripravo in izdelavo izdelkov jih lahko najamejo različna podjetja. Eden izmed projektov je tudi catering. Pridobijo naročila za gostinske storitve, učenci pa naročilo pripravijo s pomočjo mentorja. Učenci, vključeni v projekte, nimajo pouka, eno tretjino šolskega leta le praktično delajo. Veliko sodelujejo tudi z zunanjimi nevladnimi organizacijami, v katerih opravljajo različna dela (vrtnarska dela, urejanje okolice ...). Med njihove aktivnosti spadajo tudi ročna dela (vsako leto od domov za starostnike dobijo naročilo manjših daril za praznike), priprava malic (za podjetja malice tudi dostavljajo), popravilo polomljenega in uničenega pohištva ... Cilj praktičnega dela je vstop na trg dela. Če to res ne bi bilo možno, jim omogočijo nadaljevanje poklicne poti s pomočjo vključitve v druge projekte.

Obisk na Dunaju smo zaključili na sedežu organizacije Caritas, kjer so nam prijazni gostitelji podelili certifikate, pogovorili pa smo se tudi o uspešnosti poti.

Študijska pot nam je ponudila veliko novih informacij, ogledali smo si dobre prakse in dobili ideje, kako se pripraviti na izvedbo storitev prehoda mladih s posebnimi potrebami iz šole na trg dela v Sloveniji. Pokazala nam je tudi, kako pomembno je povezovanje različnih institucij za kakovostno delo z mladimi s posebnimi potrebami na prehodu. Povezovanje znanja, tehničnih in drugih možnosti, s katerimi razpolagajo v posameznih institucijah, lahko pomembno prispeva k povečanju učinkovitosti naporov vsake institucije posebej.

V marcu 2013 se je na pot odpravila še druga skupina udeležencev iz posameznih institucij. Njihove vtise in spoznanja vam bomo predstavili v prihodnji številki glasila Iz sveta tišine.

**Urška Cimperšek, Auris Kranj
Urška Pocajt Sumrak, Racio Social
Boštjan Jug, Racio Social**

NOVOSTI NA AMZS

Lani smo spremljali navade in potrebe naših članov, kar nas je vodilo, da v letu 2013 uvedemo novo člansko kategorijo, imenovano članstvo PLUS – družinsko članstvo, ter spremenimo določene pogoje poslovanja, ki bodo omogočili še prijaznejšo ponudbo. Da smo lahko naredili te spremembe, smo med osebami z okvaro sluha izvedli dve anketi. Ob tej priliki bi se vam radi zahvalili za trud, saj bomo v prihodnje tudi z vašo pomočjo lahko oblikovali članske novosti.

Rezultati ankete so pokazali, da člani najbolj cenite našo strokovnost, pomoč na cesti in reševanje ter Motorevijo. Veseli smo, da se vam revija zdi zanimiva, hkrati pa je to dober motiv za nas in zaveza, da se bomo z njo trudili tudi v prihodnje. Ne bomo pa se ustavili le pri tem. Ker se dobrih stvari ne da narediti čez noč, bomo tudi med letom predstavili nekaj novosti.

Kaj je torej novega v letošnjem letu? Zgoraj omenjeno družinsko članstvo PLUS je namenjeno zakonskim partnerjem in otrokom člana do 26. leta starosti, ki že ima sklenjeno članstvo PLUS. Za 49 evrov lahko družinski član uveljavlja naslednje ugodnosti članstva PLUS: brezplačno pomoč na cesti v Sloveniji in tujini, prevoz pokvarjenega ali v prometni nesreči poškodovanega vozila iz tujine, zagotovitev nadomestnega voznika v tujini, kredit v sili in mnogo drugih ugodnosti, razen prejemanja Motorevije.

Korak naprej smo naredili tudi na področju članstva invalidov. Ugo-

tovili smo, da smo v preteklosti pozabili na zelo ranljivo skupino invalidov, na gluhe in naglušne. V Republiki Sloveniji imajo gluhi in naglušni po zakonu priznano 70-odstotno invalidnost, kar pomeni, da nimajo vseh olajšav, kot jih imajo tisti z 80- in več odstotno invalidnostjo. Zato smo dopolnili splošne pogoje in tudi gluhim ter naglušnim osebam omogočili članstvo za invalide po ceni 24 evrov. To pa je le prvi korak k temu, da lahko osebami z okvaro sluha omogočimo pomoč, ko jo bodo potrebovali. V prihodnje bomo zanje odprli tudi posebno telefonsko številko, ki bo omogočala ustrezno komuniciranje z našim klicnim centrom. Ko bo projekt v celoti zaživel, bomo poskrbeli tudi za ustrezno obveščenost, tako obstoječih kot potencialnih članov.

Pozabili nismo niti na najmlajše. Otroci so gotovo najbolj ranljivi v prometu, zato pripravljamo članstvo JUNIOR, kjer bomo mladim članom ponudili in približali prometno-preventivne vsebine za varen mobilni vsakdan.

V letu 2013 smo poenotili celostno podobo skupine AMZS, da bomo še bolj prepoznavni tudi izven meja Slovenije. Tako bodo prvi novi člani in tisti, ki jim je po treh letih potekla veljavnost članske kartice, dobilo kartico z novo grafično podobo. Na voljo bosta dve kartici – modra za kategorijo AMZS START, ki članom zagotavlja prejemanje Motorevije in ugodnosti iz programa Show your Card, ter rumena za vse ostale kategorije. Različni kartici smo uvedli predvsem zato, ker bodo vse ugodnosti, vezane na dodatne ugodnosti iz rubrike 7. prestava, zagotovljene članom v vseh kategorijah, razen v AMZS START, saj želimo že na prvi pogled ločiti kategorije in članom olajšati uporabo dodatnih članskih ugodnosti.

Prav tako smo si zastavili cilj, da začnemo za vas, drage članice in člani, skrbeti tudi ko nas ne potrebujete na cesti. To pomeni, da nismo z vami le takrat, ko vam gre kaj narobe, pa čeprav vam z veseljem pomagamo, temveč tudi v trenutkih, ko vam bomo lahko pripravili določena presenečenja in ugodnosti. Verjetno ste že opazili našo rubriko 7. prestava, ki zagotavlja ugodnosti v vsakdanjem življenju. To je šele začetek. Trudili se bomo za vas poiskati zanimive storitve, ki jih boste kot člani AMZS lahko dnevno koristili.

V letu, ki smo ga dobro začeli, smo si zastavili ambiciozne cilje. Imamo motivacijo, da jih uresničimo. Ta motivacije ste vi, drage članice in člani. Zato se še toliko bolj veselimo projektov, ki jih pripravljamo za vas.

Leto 2012 ni bilo enostavno. Vsi občutimo krizo, ki se nas je globoko dotaknila. A naj to ne bo razlog, da nam zmanjka poguma in veselja do dela. Na koncu tunela nas vse čaka luč. In če smo skupaj zdaj, ko nam ni enostavno, je prav, da bomo znali to ceniti tudi takrat, ko bomo želi to, kar sedaj sejemo

AMZS

ČLANSTVO V AMZS

Pred tremi leti sem se včlanil v AMZS, kjer so mi ponudili članski paket Invalid. Letna članarina za invalide znaša 24 evrov, kar je 40 odstotkov manj, kot znaša osnovna članarina za neinvalida. Članstvo mi zelo koristi. Pri starih avtomobilih so okvare kot nalezljive bolezni, saj sem imel v enem leto kar dve, ko sem moral poklicati vlečno službo AMZS, da mi je avto odpeljala k serviserju na Bled. Ta usluga je bila brezplačna, saj sem njihov član.

Članska izkaznica

Pred štirimi leti sem imel hudo okvaro vozila, ko mi je med vožnjo odpovedal bat motorja, in sem globoko segel v žep, saj sem bil primoran poklicati pomoč, da so mi vozilo odpeljali do doma v Begunjah. Razdalja ni bila velika, saj se mi je avto pokvaril med Bledom in Lescami, le sedem kilometrov od doma. Takrat so mi za omenjeno storitev zaračunali kar devetdeset evrov. Ker pa sem želel, da mi avto popravijo, sem vnovič potreboval avto vleko do mehanika v Ljubljani, kar me je stalo dodatnih sto trideset evrov. Takrat sem pomislil, da bi se splačalo včlaniti v AMZS, zlasti ko je avto star in se pogosteje kviri.

Pred tremi leti sem izvedel za AMZS-jev paket članstva za invalide, kjer je pogoj vsaj 80-odstotna telesna okvara. Ker imam 90-odstotno telesno okvaro, je bil primeren tudi zame. Med tehničnim pregledom avtomobila sem vprašal, kaj potrebujem, če se želim včlaniti, uslužbenka pa me je vprašala, če imam kakšen dokument o priznani telesni okvari. Pri sebi sem imel odločbo Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije, ki sem ji jo pokazal, in zadeva je bila urejena v nekaj minutah.

Kot član AMZS imam veliko ugodnosti s popusti od 20 do 25 odstotkov, popust pri tehničnem pregledu, dvakratno brezplačno vleko vozila, brezplačno mesečno strokovno Motorevijo ter nekaj manjših brezplačnih pregledov ali popravil v njihovih delavnicah. Če pa je potrebno kakšen del zamenjati, to plačam sam. Brezplačni kontrolni pregledi zajemajo le pregled določenih delov vozila, kot so akumulator, žarometi, olje, zavorne ploščice in ostali deli, ki so navedeni na seznamu. Da ne bo pomote, gre le za kontrolni pregled. V Motoreviji je vedno tudi rubrika Sedma prestava, v kateri so pogosto objavljeni kuponi za različne popuste, včasih tudi za kopaljšča ali terme.

Vesel sem, da se je Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije z AMZS-jem uspela dogovoriti, da so tudi gluhi in naglušni s 70-odstotno telesno okvaro upravičeni do paketa Invalid, kljub pravilniku, ki navaja, da so do njega upravičeni le tisti, ki imajo vsaj 80-odstotno telesno okvaro.

Odločitev za članstvo v AMZS je vaša, menim pa, da se splača. Sam sem se včlanil in ni mi žal.

Franci Mulej

NOVO!

NAJBOLJ VZDRŽLJIVE BATERIJE ZA SLUŠNE APARATE.
BREZ VSEBNOSTI ŽIVEGA SREBRA!
SEDAJ ŠE ZA 30 % MOČNEJŠE!

Zvezi društev gluhih in naglušnih Slovenije darujemo 0,18 evrov od vsakega prodanega zavojčka baterij

SET ZA ČIŠČENJE SLUŠNEGA APARATA:

- priročni, hiter in učinkovit,
- žepne velikosti,
- vsebuje ščetko in konico za odstranjevanje voska ter ostankov s slušnega aparata,
- pripomoček za čiščenje cevki in odprtini,
- omogoča lažje vstavljanje in odstranjevanje baterij z odpiranjem za vratca in magnetom.

Na voljo v poslovalnicah Mercator, M Tehnika, Petrol in v trafikah 3DVA. Kmalu na voljo tudi v Intersparu in Tušu

Zavod Združenje tolmačev za slovenski znakovni jezik.

European Forum of Sign Language Interpreters (efsli) konferenca 2013

TEHNOLOGIJA vs. TOLMAČ: podpora ali zamenjava?

13. – 15. september 2013

Ljubljana, Slovenia

Zavod Združenje tolmačev za slovenski znakovni jezik bo v času od 13. do 15. septembra 2013 gostitelj skupščine efsli in konference v Ljubljani, Slovenija. Tema konference je "Tehnologija vs. tolmač: podpora ali zamenjava?"

Živimo v času moderne tehnologije, ki se hitro razvija. Omogoča nam napredek in nam daje nove možnosti, da izboljšamo svoja vsakodnevna srečanja s hitrejšo in lažjo komunikacijo. Informacije so dostopne na vsakem koraku, kadarkoli in kjerkoli jih potrebujemo.

Moderna tehnologija nam nudi mnogo udobja. Ampak, ali tehnologija nudi tudi podporo tolmačem znakovnega jezika in uporabnikom storitve tolmačenja? Ali tolmači čutijo, da se ne morejo izboljšati, da so dosegli svoj maksimum ali mislijo, da ne morejo posodobiti svoje programske opreme? Ali razmišljajo tolmači o možnostih vsakodnevne nadgradnje in razvoja novih verzij v sebi z večjo sposobnostjo in zmogljivostjo? Morda pa s tehnologijo prihaja podpora tolmačem in njihovim potrebam in se nam ni potrebno bati, da bi nas zamenjala.

Če je to sedanjost, kaj potem lahko pričakujemo od prihodnosti? Na efsli konferenci 2013 v Ljubljani, Slovenija, bomo razpravljali med drugim o sledečih vprašanjih:

Veselimo se raziskovanja teme "Tehnologija vs. tolmač: podpora ali zamenjava?" z vami na efsli konferenci v Sloveniji v letu 2013.

- Ali lahko moderna tehnologija zamenja ali nadomesti potrebo po tolmačih znakovnega jezika?
- Na kakšne načine lahko sodobna tehnologija podpre in je v korist tolmačem znakovnega jezika in gluhih uporabnikom?
- Na kaj mora biti tolmač znakovnega jezika pozoren, da se izogne ujetosti v mrežo sodobne tehnologije?
- Kakšne načine storitve tolmačenja lahko pričakujejo gluhi uporabniki skozi moderno tehnologijo in kako bo tehnološki razvoj vplival na delo tolmačev?
- Kako lahko sodelujejo tolmači, uporabniki storitve, izobraževalci in združenje v smeri, da se zagotovi najbolj kakovostna storitev tolmačenja tudi s pomočjo sodobne tehnologije?

Spletna stran efsli skupščine in konference v Ljubljani 13. - 15. septembra 2013 je www.efsli.org/2013.

V zvezi z efsli skupščino in konferenco nam lahko pišete na naslov efsli2013@efsli.org. Veseli bomo vašega sodelovanja.

Ob 50-letnici Medobčinskega društva gluhih in naglušnih Velenje

»Nekoč je bil začetek, danes jih je petdeset okroglih,« takšno je bilo sporočilo vseh aktivnosti ob jubileju našega društva.

Že lansko jesen smo začeli s pripravami na obletnico. Pri organizaciji smo k sodelovanju povabili Darjo Fišer, pri dogajanju na odru in igrah nam je bila v veliko pomoč Lada Lištvanova, veliko dela pa sva opravila tudi midva s sekretarko.

Z pridobivanje gradiva za bilten je bila zadolžena Vlasta Florjan. Z novjšimi podatki ni bilo težav, tiste iz daljne preteklosti pa je bilo težje dobiti. Bilten je za nas velika pridobitev, saj imamo celotno zgodovino dogajanja v društvu vse do današnjih dni zbrano v eni knjigi. Nanj smo zelo ponosni in z veseljem smo ga ob proslavi ponudili v branje. V njem so prispevki vseh desetih županov in županje občin, ki jih pokrivamo. Prav tako smo bili veseli pomoči in podpore Mestne občine Velenje.

Na prireditvi so nas obiskali tudi predstavniki Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije, predsednica Frida Planinc pa nam je namenila nekaj spodbudnih besed. Prav tako smo ponosni na odziv vseh sekretark in sekretarjev ter predsednikov društev po vsej Sloveniji. Najbolj pa nas je z obiskom razveselil predsednik republike Borut Pahor. Bil je slavnostni govornik na prireditvi in dokazal je, da je res pravi predsednik, predvsem pa človek, ki ima posluš tudi za osebe z okvaro sluha.

Naj na kratko predstavim potek dogodkov v tednu dni, ki se je zaključil s slavnostno prireditvijo. V ponedeljek 25. marca je bila v knjižnici Velenje otvoritev razstave ročnih del naših članic in članov. Dva dni kasneje smo v dvorani mladinskega hotela v Velenju organizirali predavanje o odprtih vprašanjih življenja v tišini, v petek pa v velenjskem kulturnem domu svečano osrednjo prireditev. Vsi dogodki so bili dobro sprejeti in obiskani. Tudi mediji so pokazali veliko zanimanje za naše delo in aktivnosti, za kar se jim najlepše zahvaljujem.

Franc Forštner

Predsednica ZDGNS Frida Planinc

Predsednik republike Borut Pahor

Gostje

Nastop članov MDGN Velenje

Govor predsednika MDGN Velenje Franca Forštnerja ob 50-letnici društva

Lep dober večer vsem skupaj. Najprej želim povedati, da sem prijetno presenečen, ko takole pogledam po dvorani in vidim, koliko se vas je zbralo tukaj, kljub temu da je danes veliki petek. In res je veliki petek v pravem pomenu besede, še posebej za naše društvo, ki v teh dneh praznuje prav poseben jubilej – 50. obletnico delovanja.

V posebno čast mi je, da lahko med nami pozdravim predsednika Republike Slovenije gospoda Boruta Pahorja, župana Mestne občine Velenje gospoda Bojana Kontiča, županjo in vse župane občin Savinjsko-Saleške regije, predsednico Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije gospo Frido Planinc ter sekretarja Zveze gospoda Matjaža Juharta. Pozdrav velja tudi našemu članu in predsedniku naglušnih Slovenije ter podpredsedniku Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije gospodu Francu Kosu. Pristrčno pozdravljam tudi vse predsednike, sekretarje ter člane drugih društev gluhih in naglušnih po Sloveniji, prijatelje, znance, občane in ostalo širšo javnost. Prav poseben pozdrav pa namenjam vsem nekdanjim in sedanjim članom našega društva, saj so le-ti najbolj zaslužni, da smo se danes zbrali tukaj, da proslavimo ta posebni dogodek.

Leto 1963 je bilo za osebe z okvaro sluha prav posebno leto, saj to leto štejemo za začetek organiziranega dela gluhih na področju Šaleške in Zgornje Savinjske doline. Začetki delovanja društva so bili zelo skromni, saj ni bilo niti finančnih sredstev niti prostorov, kjer bi se člani lahko družili. Pa vendar jih je ves čas povezovala dobra volja in optimizem, kot nas to povezuje še danes. Društva pomenijo nam gluhim nekakšno zatočišče, mesto, kjer ti ljudje s podobnimi težavami

ponudijo roko in te spodbujajo na tvoji življenjski poti. Gluhota je ena izmed redkih vrst invalidnosti, ki ni opazna. Je pa zato izjemno pomembna, saj si ponavadi slišče osebe ne znajo niti za trenutek predstavljati, da bi bile prikrajšane za nekaj, kar jim je samoumevno v vsakem trenutku, to je sluh. Svet, v katerem živimo, je svet sliščih. Prilagojen je ljudem, ki se dobro govorno izražajo, pa čeprav gluhi in naglušni obstajajo, odkar obstaja človeštvo. V zgodovini so bile osebe z okvaro sluha deležne različnih obravnav, zapostavitvenosti ter zaničevanja, na srečo pa lahko rečem, da se je na tem področju veliko spremenilo in smo postali enakopravni sliščim osebam. Želim si, da bodo v prihodnosti uslišane tudi naše prošnje glede spremembe zakonodaje, tukaj mislim predvsem na dostopnost tehničnih pripomočkov ter osebne asistencije vsem gluhim in naglušnim osebam, ki to potrebujejo. Ustava vsem v Sloveniji zagotavlja enake pravice, ne glede na kakršnokoli osebno okoliščino, vsi smo pred zakonom enaki in vsem morajo biti zagotovljene enake pravice. Stremimo k temu, da se naše prošnje uresničijo in da nam država prisluhne.

Ob 50-letnici društva smo zbrali tudi zapise o delu društva skozi čas, ki smo jih objavili v biltenu, katerega vam bomo danes s ponosom izročili. Trudili se bomo po najboljših močeh, da ohranimo že dosežene cilje, hkrati pa si želim, da dosežemo še veliko novih ciljev, ki bodo pomembni tudi za prihodnje generacije oseb z okvaro sluha. Tu se želim zahvaliti vsem članicam in članom, ki so in še vedno delujejo v društvu, in vsem, ki so nam kakorkoli pomagali po svojih najboljših močeh. Verjamem, da bomo tudi v prihodnosti tako uspešni kot do sedaj, saj je cilj društva ustvariti toplo zatočišče za vse, ki nas potrebujejo. Ob tem pa vam polagam na dušo naslednje: bodite strpni in prijazni drug do drugega in upoštevajte tole misel, ki jo je zapisala mati Terezija: "Ne dopustite, da bi katerikoli človek, ki je prišel k vam, ne odšel od vas vsaj malo srečnejši." Kajti društvo nisem jaz ali ti, društvo smo mi vsi. Kakšno pa bo, je odvisno od nas vseh, naših dejanj, ravnanj in povezovanj.

Še enkrat se najlepše zahvaljujem prav vsakemu od vas, saj nam veliko pomeni, da ste nas nocoj počastili s svojim prihodom. Želim vam lep večer še naprej, obenem pa bi vam rad zaželel srečne in vesele veliko-nočne praznike v krogu tistih, ki jih imate najraje. Hvala za vašo pozornost.

OBISK SLOVESNOSTI

ob 50-letnici Medobčinskega društva gluhih in naglušnih Velenje

Predsednik RS Borut Pahor

Na začetku marca sem se udeležila posebne slovesnosti ob 50-letnici delovanja Medobčinskega društva gluhih in naglušnih Velenje. Prireditvev je bila bogato kulturno obarvana z zanimivim programom, ki je navdušil vse navzoče.

Najprej je spregovoril predsednik društva Franc Forštner, obletnico pa je z navzočnostjo in slavnostnim govorom počastil tudi predsednik države Borut Pahor. Članom društva je obljubil, da bo poskusil narediti korak naprej pri zakonodaji, povezani z gluhih in naglušnih osebami, predvsem s pravico do tehničnih pripomočkov za vse

osebe z okvaro sluha. Župan Mestne občine Velenje Bojan Kontič pa je v svojem govoru dejal, da je njihova občina prijazna vsem invalidom.

Prireditvi sta sledila bogata zakuska in druženje ob kozarčku, kjer smo lahko sproščeno poklepetali. Upam, da se bodo podobne prireditve organizirale tudi v prihodnje in bodo društva delovala še mnogo let, saj so gluhe in naglušne osebe med seboj lahko povezane le na tak način. Zelo sem vesela, da sem se udeležila te čudovite prireditve.

Ana Glamočak

Temeljni postopki oživljanja

Avtomatski električni defibrilator (srčni spodbujevalnik)

Masaža srca

Sredi aprila sem se v prostorih Medobčinskega društva gluhih in naglušnih Velenje udeležila predavanja medicinske sestre Andreje Gajšek o temeljnih postopkih oživljanja in prve pomoči.

Ko pridemo do ponesrečenca, najprej preverimo, če se odziva. Če je neodziven in ne čutimo njegovega srčnega utripa, moramo začeti z masažo prsnega koša, ki jo je treba ponoviti vsaj tridesetkrat, nadaljujemo pa z dvema vpihoma na usta. To ponavljamo tako dolgo, dokler ne pride nujna medicinska pomoč ali opazimo, da je ponesrečena oseba znova zadihala, in zaznamo njen srčni utrip. Takrat z oživljanjem prenehamo ter spremljamo njeno stanje, dokler ne pridejo reševalci.

V drugem delu predavanja nam je na lutki praktično prikazala oživljanje z masažo prsnega koša in vpihi, preverjanje srčnega utripa in dihanja ter vstavljanje avtomatičnega defibrilatorja – srčnega spodbujevalnika, ki skuša s pomočjo elektrošoka srce spraviti v normalni ritem, uporablja pa se ga v primerih nenadnega zastoja srca. Pokazala nam je tudi položaj nezavestnega, v katerem človek diha in čutimo njegov srčni utrip.

Predavanje je bilo zanimivo in poučno.

Marija Varžič

Odprta vprašanja življenja v tišini

Predavatelji

Drugo dejanje v sklopu 50. obletnice delovanja Medobčinskega društva gluhih in naglušnih Velenje je bilo predavanje z naslovom *Odprta vprašanja življenja v tišini*, ki je potekalo v dvorani mladinskega hotela Velenje. Kljub slabemu vremenu se ga je udeležilo veliko članov našega društva ter poslušalcev, ki jih je omenjena tematika zanimala.

Dr. Lea Zupan je z medicinskega vidika spregovorila o gluhoti, naglušnosti in o tem, kako pri človeku ugotovijo okvaro sluha. Seznanila nas je z možnostmi rehabilitacije in s pravico do slušnega aparata. Predstavnica Zavoda Združenje tolmačev za slovenski znakovni jezik Jasna Bauman je spregovorila o pravicah gluhih do tolmača ter pokazala, kako deluje klicni center. Adem Jahjefendić iz Centra možnosti pa je predstavil postopek pridobitve slušnega aparata ter povedal, na kaj je treba biti pozoren ob njegovem nakupu. Veliko zanimanja je bilo tudi za tehnične pripomočke, ki si jih moramo žal kupiti sami, saj nam država še vedno ni odobrila pravice do njih.

Po predavanju smo se še dolgo družili in izmenjevali izkušnje – dobre in slabe. Ugotovili smo, da so tovrstna srečanja zelo koristna. Škoda je le, da za pravice človek izve šele takrat, ko so mu kratene. Pozivam vse osebe z okvaro sluha, naj se najprej posvetujejo z ljudmi, ki imajo izkušnje in znanje na omenjenem področju, ali pa naj se oglasijo v društvu gluhih in naglušnih, kjer bodo dobili vse potrebne informacije.

Irena Forštner

Otvoritev razstave ročnih del

Konec marca so se člani Medobčinskega društva gluhih in naglušnih Velenje na razstavi ročnih del v knjižnici Velenje (prvi v sklopu prireditev ob 50-letnici društva) predstavili s svojimi izdelki. Ob obletnici smo bili še posebej ponosni na prehojeno pot in ustvarjalnost.

Program je vodila Darja Fišer, tolmačila pa Polona Dobnik. Razstavo je otvoril podžupan Mestne občine Velenje Srečko Korošec. Uvodoma sta se nam predstavili gluhi članici Jožica Atelšek in Žana Sušec, katerima besede niso tuje in jih lepo tketa v pesmi, ki jih pišeta. Po nagovoru predsednika društva nam je nekaj besed namenil tudi podžupan. Povedal je, da je ponosen na naše društvo in da Mestna občina Velenje podpira prizadevanja vseh invalidov za njihovo dobro vključevanje v okolje in družbo. Pohvalil je razstavo in prijazno poklepetal z nami.

Lepo je bilo videti, da tudi drugi cenijo trud članic in članov društva. Ponosni smo lahko na vse razstavljenе izdelke. Tudi osebe z okvaro sluha premoremo veliko ustvarjalnosti, kljub temu da živimo v svetu tišine. Smo delavni, znamo slikati, kvačkati, rezljati in še veliko več.

Odprtja razstave se je kljub slabemu vremenu udeležilo veliko obiskovalcev. Vsem smo ob odhodu ponudili v branje naš bilten. V njem so zbrani vsi prispevki od začetka delovanja društva do danes. Razšli smo se s prijetnimi občutki, vsak obiskovalec razstave pa je domov odnesel tudi kanček nas, oseb z okvaro sluha.

Irena in Franc Forštner

Moja učna leta

Učna leta pred davnimi tridesetimi leti so največkrat le še oddaljen spomin na mladost, ki ga dodatno popestrijo občasna srečanja s sošolci in še posebej s sošolkami. Z veseljem obujamo lepe spomine na igrivost in mladostne norčije, ki jim ni bilo ne konca nekraja in so še dandanes obvezna tema pogovorov na srečanjih ob šolskih obletnicah.

A lepi spomini niso razlog za tokratni zapis, temveč neljubi dogodek pred kratkim oziroma polemika o izobrazbi in pameti, ki me je znova spomnila tudi na neprijetne dogodke v učnih letih. Neprijetne predvsem zaradi moje naglušnosti, ki se je takrat še nisem zavedal. Šele zdaj, ko premlevam takratno dogajanje, spoznavam, da me je mladostna naglušnost prikrajšala za marsikaj, tako v izobrazbi kot v enakovredni vključenosti v družbeno okolje.

Zaradi naglušnosti sem tako sošolce kot učitelje pogosto spravljaval v slabo voljo ali jim šel na živce. V srednji šoli sem bil deležen celo poštene klofute od profesorja, ki naj bi me nekajkrat poklical, ker pa ga nisem slišal, se nisem odzval. To ga je tako razjezilo, da je pritekel do mene in mi primazal klofuto, ki me boli še danes. Boli zato, ker nisem bil čisto nič kriv, le slišal nisem.

Pri mnogih predmetih nisem imel nikakršnih težav. Pri slovenščini,

matematiki in fiziki, pa še kje, se mi še učiti ni bilo treba, ker so učiteljice govorile jasno in razločno, tako da sem jih slišal v celoti in si zapomnil vso učno snov. Povsem drugače je bilo pri angleščini ali kemiji, kjer so predavali tako potih in meni nerazumljivo, da sploh nisem vedel, kaj predavajo. Tudi ko sem bil vprašan, največkrat nisem vedel, kaj sem vprašan.

Pogosto sem odgovarjal po občutku oziroma ugibanju, ki pa ni bilo vedno pravilno, kar je neizmerno zabavalo tako sošolce kot učitelje. Meni to žal ni bilo v zabavo.

Učenca, ki ne razume vprašanja, se hitro ožigosa za manj bistrega ter bolj kratke pameti, in nič drugače ni v odrasli dobi. Človeka, ki ne razume povedanega, se pogosto razglasi za butastega, nihče žal ne razmišlja, da morda ne sliši in samo zato ne razume, kaj se mu pripoveduje. V današnjih časih omenjeno komunikacijsko oviro malce olajšajo slušni aparati, ne tako davno, ko jih še ni bilo, pa so bili naglušni ljudje največkrat proglašeni za vaške

bebčke ter redna tarča norčevanja in posmeha. Tudi danes sodobni slušni aparati še vedno le delno olajšajo razumljivost, nikakor pa v celoti, in še vedno je v poslušanje treba vložiti veliko psihičnega napora ter nenehne zbranosti, kar je utrujajoče in dolgoročno zelo vpliva na koncentracijo.

Če se vrnem nazaj v mladostna leta, opažam, da so bila učna leta naglušnih kolegov, znancev in prijateljev podobna. Tudi njim so se zaradi naglušnosti dogajale mnoge krivice, razočaranja in neprijetnosti, ki marsikoga bolijo še danes. Prikrajšani smo bili za marsikatero mladostno ljubezen, prijateljstvo ali prijaznost, le zato ker smo potrebovali trenutek več pozornosti in časa, da smo razumeli povedano.

Naglušnost na tak ali drugačen način zaznamuje življenje slehernega od nas. Največkrat se posamezniku podzavestno vcepita določena preobčutljivost in nenehni strah pred napačnim lastnim odzivom, ki v družbi ne bi bil pravilno razumljen. Skupno enotno spoznanje pa je predvsem to, da nam, naglušnim otrokom, takrat nihče ni znal konkretno pomagati, temveč smo se s težavami spopadali predvsem sami, čeprav nismo vedeli, kaj je razlog zanje.

Glavni razlog je bila neozaveščenost o naglušnosti, nas samih, naših staršev, sošolcev in učiteljev, zato je realizacija projekta Prehod mladih s posebnimi potrebami iz šole na trg dela izjemnega pomena za kakovostno podporo pri študiju in pozneje pri iskanju zaposlitve. Predvsem pa je odločilno zavedanje mladih gluhih in naglušnih, da pri premagovanju ovir niso prepuščeni sami sebi ter da obstajajo ljudje in institucije, na katere se lahko obrnejo po konkretno pomoč.

Boris Horvat Tihi

Obisk Poliklinike za rehabilitacijo sluha in govora SUVAG v Zagrebu

Povabilo predavateljice s Katedre za logopedijo in surdopedagogiko na Pedagoški fakulteti v Ljubljani dr. Damjane Kogovšek, naj se pridružim skupini študentk na strokovni ekskurziji v Zagreb, me je prijetno presenetilo. Glede na to, da Poliklinike SUVAG in njihovega dela nisem poznala, sem se vabilu z veseljem odzvala.

šumenja oblek, verižic in drugega ni prijetno.

Ogledali smo si Oddelek diagnostike, kjer so ambulante ter laboratorij za avdiološke in nevrološke preiskave. Presenetil me je način obravnave, kolikor jo je bilo ob dokaj hitrem pre-

Klinika

S skupino študentk

Prvič sem imela možnost spoznati, kako poteka obravnava oseb z okvaro sluha in govora v zgodnjem otroštvu, saj so nam med ogledom predstavili različna področja dela.

Ravnateljica doc. dr. Adinda Dulčić nam je predstavila zgodovinski razvoj poliklinike od zgodnjih začetkov do danes. Poudarila je predvsem uporabo verbotonalne metode pri obravnavah. Avtor metode je Petar Guberina, predstavlja pa edinstveni znanstveni pristop na področju govorne komunikacije, kjer s pomočjo elektroakustičnih aparatov Suvag, ki so skonstruirani po verbotonalnih načelih, v največji možni meri pomagajo osebam, ki imajo težave na področju poslušanja, slišanja, govora, jezika oziroma komunikacije v najširšem obsegu. Za uspešnost sistema se vključuje tudi različna znanstvena (jezikovna, pedagoška, medicinska in tehnična) ter umetniška področja (scenografija, ples in glasba). Sodelovanje različnih strokovnjakov z omenjenih področij je združeno v

multidisciplinarno obravnavo posameznika, ki ima tako večje možnosti za doseganje uspeha. Pomembnost metode je poudarjena tudi v samem nazivu poliklinike, saj kratica SUVAG pomeni Systeme Universel Verbotonal d'Audition Guberina oziroma v prevodu Sistem univerzalnega poslušanja Guberina.

Naj posredujem nekaj praktičnih informacij v zvezi s predstavitvijo poliklinike. Med predavanjem v hrvaškem jeziku sem imela kljub uporabi lastne indukcijske zanke (v predavalnici je namreč niso imeli) nekaj težav z razumevanjem govora. Ker pa je bila predstavitev podprta s PowerPoint prezentacijo, so bile vsebine kljub temu razumljive. Težave sem imela, le ko se je predavateljica premikala po prostoru in se je znašla na območju, ki ga zanka ni pokrila. Vendar se je odzvala na mojo prošnjo in se v nadaljevanju predavanja premikala le po omejenemu območju. Zanke ponavadi raje ne izročim predavatelju, saj poslušanje

gledu oddelka moč spremljati, saj smo s svojo prisotnostjo motili redno delo. Zanimivo je bilo, da so nam dovolili obisk ene od ambulant, kjer je potekala slušna obravnava starejšega gospoda, ki se je s poslušanjem navajal na slušne aparate.

Otroški vrtec in Služba za medicinsko rehabilitacijo otrok v predšolski dobi sta se pokazala v najboljši luči. Prikaz obravnave otrok prek ritmične in glasbene stimulacije je bil navdušujoč, zanimiv pa je bil tudi prikaz obravnave otrok s težavami s sluhom in govorom, tako v skupini kot posamezno. Kljub velikosti naše skupine so otroci delovali sproščeno in se med obravnavo niso pustili motiti. Posamezno skupino, tako v vrtcu kot v šoli, sestavlja do osem otrok. Nekateri so uporabljali slušne aparate ali v obravnavi slušalke, drugi pa polžev vsadek. Pri vseh obravnavah se je posebno pozornost namenilo izgovorjavi in naglaševanju posameznih besed ter razumevanju povedanega prek pravih odgovorov in

dejanj. Celotna obravnava je potekala prek igre.

Priložnost smo imeli opazovati pouk angleškega jezika, ki je prav tako potekal po verbotonalni metodi z uporabo animacijskega didaktičnega gradiva in je otroke, pa tudi nas, povsem očaral. Pri individualnem delu z otrokom z okvaro sluha smo opazovali logo-

pedinjo oziroma surdopedagoginjo dr. B. Munivrano.

Uporabe znakovnega jezika, ki je na Hrvaškem priznan kot samostojni jezik, skorajda nisem opazila, saj je to ustanova, osredotočena na ostanek sluha oziroma na proces poslušanja in govorjenja. Med obiskom (tudi posameznih prostorov) sem uporabljala

indukcijsko zanko, ki mi je bistveno olajšala razumevanje.

Nad obiskom in obravnavo otrok po verbotonalni metodi sem bila navdušena, saj gre za celostni pristop do uporabnika in mu nudi dobra izhodišča za delovanje v vsakdanjem življenju.

Darja Pajk

Iz predavatelja v klienta

Ideja, da kot oseba z okvaro sluha bodočim strokovnjakom s področja zdravstva, šolstva in sociale približam težave, s katerimi se srečujem, se počasi uresničuje. Predavanja in vaje, ki jih v okviru študijskih programov Logopedija in surdopedagogika ter Specialna in rehabilitacijska pedagogika na Pedagoški fakulteti v Ljubljani izvajava z dr. Damjano Kogovšek, kažejo, da je na študijskih smereh, kjer se izobražujejo bodoči strokovnjaki za delo z osebami s posebnimi potrebami, potreben pristop, kjer študenti dobijo informacije iz prve roke, kjer se o težavah govori brez dlake na jeziku in kjer se jim ponudi vpogled v življenje naglušne osebe, ki je aktivno vključena v svet slišočih.

Kljub temu da nekateri študenti že poznajo teoretična izhodišča v uvodnem delu predavanja, le-ta ponovimo, saj je teoretično znanje nujno potrebno za razumevanje praktične vsebine. Študenti se seznanijo z nekaterimi pripomočki, ki so namenjeni naglušni populaciji, predstavi se jih

na način, da jih lahko vsakdo prime in si jih ogleda, saj potrebujemo tudi dotik, da predmet spoznamo z različnih zornih kotov. Koristnost nekaterih pripomočkov praktično prikažemo, predstavimo različne oblike slušnih aparatov, s študenti delimo izkušnje in doživljanje, povezano z njimi, povemo, zakaj se odločamo za različne oblike aparatov ter v kakšno obravnavo smo bili med njihovim pridobivanjem vključeni odrasli. Prikažemo tudi uporabo prenosne indukcijske zanke ter izpostavimo težave pri soočanju s slušnimi pripomočki.

Ker predavanje vključuje tudi vaje, se med praktičnim prikazom prelevim v klienta, in takrat študenti lahko spoznajo, kaj pomeni obravnava odrasle osebe z izgubo sluha. Preizkuša se pomen bližine govorca, smeri govora, jakosti in barve glasu, težave pri govoru v narečju, slabo artikulacijo govora, popačenje in pretirano poudarjanje govora, razumevanje tujega jezika, posameznih besed ... Hkrati se pokaže vpliv okolja na dobro komunikacijo – velikost in akustičnost prostora, svetloba in odbojnost, osredotočenost klienta na pogovor in njegovo počutje. S praktičnimi prikazi osmislimo teoretična izhodišča.

Študenti med predavanji in vajami igrajo vlogo strokovnjaka, ki dela s klientom, postavlja se jih v vlogo spraševalcev, ki ne dobijo odgovora, ter v vlogo oseb, ki zamahnejo z roko, rekoč: "Pa kako to, da ne razume, saj sem ponovila, pa še zanko ima!"

Na koncu predavanj in vaj je ovrednotenje, ki je bistvenega pomena

v smislu ozaveščanja. Med njim ima vsakdo možnost, da spregovori o svojih občutkih in pogledih ter izrazi dvom. Prepričana sem, da študenti o dogajanju razmišljajo tudi po zaključku predavanja. Tudi sama, kot oseba v vlogi klienta, spregovorim o svojih občutkih, doživljanju ob spraševanju ter dilemah, ki sem jih začutila.

Naj povem, da me je prva izvedba vaj spravila v stisko, povezano s stopnjo moje okvare. Med izvedbo sem razmišljala o tem, kako čisto nič ne slišim, kako na koncu sem z ostanki sluha, da se mi pojavlja veliko težav, da se jih mnogo najavlja tudi v prihodnje ter kako naj jih odpravim. Ob vsakem odgovoru študentu, ki je nastopal v vlogi strokovnjaka, ko sem odgovorila z 'ne razumem' ali 'ne slišim', sem doživela stisko. Ob koncu sem te občutke izpostavila kot temo, o kateri se je potrebno pogovoriti in jo razrešiti, saj je moj namen, da se študenti in bodoči strokovnjaki, ki se bodo tako ali drugače ukvarjali s populacijo, ki ima težave s sluhom in govorom, zavedajo, da so občutki pomembni. Nujno je, da že na začetku študija posameznikom omogočimo dobiti izkušnjo z dobro povratno informacijo, ki bo lahko vodila k boljši izvedbi postopkov obravnave klientov, in zavedanje, kako močna so neverbalna sporočila, ki jih dajejo, ter skladnost, ki jo izžarevajo.

Vesela sem, da me je dr. Kogovškova povabila k sodelovanju na predavanjih ter da jih študentke spremljajo s takim zanimanjem.

Darja Pajk

Potopisno predavanje o Venezueli

V začetku marca je Zoran Furman v prostorih društva pripravil potopisno predavanje o Venezueli. Pripovedoval je, kako je pot začel na vzhodni obali te južno-ameriške dežele in iz Manusa potoval proti zahodu.

Tolmačila je Zlata Crljenko

Venezuela je obmorska država, ki leži na severnem delu Južne Amerike, ime pa je dobila po Benetkah (Venezia), saj v španščini pomeni male Benetke. Na severu meji na Karibsko morje in Atlantski ocean, na vzhodu na Gvajano, na jugu na Brazilijo ter na zahodu na Kolumbijo. Ob venezuelski obali v Malih Antilih ležijo karibske države Aruba, Nizozemski Antili ter Trinidad in Tobago.

Uradni jezik v državi je španščina, glavno mesto Caracas, denarna valuta pa venezuelski bolivar. Zaradi pridobivanja železa, boksita, zlata, diamantov in v zadnjih desetletjih tudi nafte v deželi nastajajo hitro razvijajoča se mesta. Naravno okolje amazonskega pragozda, kjer domujejo številna naravna čudesa, že stoletja navdušuje evropske raziskovalce.

Zoranovo potovanje je trajalo pet tednov. Ko je bil v Venezueli, je bilo čutiti močan politični vpliv vladavine Huga Chaveza, saj so v tistem času imeli predsedniške volitve, na katerih je bil vnovič izvoljen za predsednika. Zaradi volitev je na črnem trgu dobil skoraj trikrat več denarja, kot bi ga po uradnem menjalniškem tečaju. Takoj je ugotovil, da je Venezuela za popotnike, še bolj pa za domačine, zelo draga dežela. Le bencin je bil skoraj zastoj, tako je za 50 litrov odštel 0,25 ali 0,40 evrov.

Potovanje je začel v Santa Eleni, od koder se je s skupinico popotnikov iz različnih držav odpravil na znamenito mizasto goro Roraima med Venezuelo in Gvajano. Hodili so skozi savano, spreminjajočo se tropsko vegetacijo, mimo potočkov in rek, obkroženi z bogato naravo. V skalnati jami na nadmorski višini 2800 metrov so si postavili bazni tabor, kjer so prenočili, od tam pa so se vzpeli na mistično mizasto goro. Iz jame so imeli čudovit razgled. Raziskovali in odkrivali so lepote, ki jih je ponujal čisto drugačen svet s pogledom na deževni gozd Gvajane, dolino kristalov in skalne skulpture. Ena med njimi je spominjala na želvo, druga na kubanskega predsednika Fidela Castra.

Potovanje je nadaljeval proti nacionalnemu parku Canaima. Tam so številni slapovi, najbolj znan je najvišji na svetu Angelski slap (Angel Falls), ki je visok 978 metrov. Izvira z vrha ravne gore Auyan Tepuy in se nahaja v oddaljenih džunglah Venezuele. Dneve je preživel v porečju delte Orinoka, ki je tretja največja reka na svetu in Venezuelo deli na dva dela: naseljeni sever in neobljudeni jug, kjer živijo Indijanci amazonskega deževnega gozda. Orinoko je plovna v dolžini 1670 kilometrov in svoje vode izliva v 30000 km² veliko delto z okrog tristo rokavi, ki za Amazonijo predstavljajo pomembne transportne poti. Ime Orinoko izhaja iz besed wiri (kjer veslamo) in noko (kraj) in v jeziku Indijancev Warao označuje plovno reko. Obdajata jo bogati flora in favna, ki sta neizčrpen vir lesa, sadja in zelenjave, npr. kasave, osnovne hrane staroselcev, ki živijo ob bregovih reke. Zorana so v porečju Orinoka očarali Indijanci Warao, ki se še danes naokrog prevažajo s kanuji in živijo umirjeno tradicionalno življenje brez elektrike, telefona in televizije.

Predavanja so množično obiskana

Na poti proti zahodu se je ustavil na karibski obali, ki ga je povsem razočarala, saj je zanemarjena in polna odpadkov, ljudem pa je vseeno za nesnago okoli hiš in na plažah.

Na obali polotoka Paraguana si je ogledal čudovite plamenice, nato pa se je odpravil v Merido, od koder ga je pot vodila v južno-ameriško savano Los Llanos. Tam so neskončne ravnine, kjer domujejo številne živali – kače anakonde, krokodili, krvoločne ribe piraje, kapibare in želve. Neskončno doživetje poti, ki bi jo z veseljem ponovil, če bi imel več časa.

Za konec je obiskal jezero Maracaibo, kjer je v fotografski objektiv lovil strele v nočnih nevihtah. Fotoaparat je njegov nepogrešljivi sopotnik na potovanjih. Omogoča mu, da nepozabne trenutke na predavanjih, v člankih in na spletni strani lahko deli z drugimi.

Predavanje je bilo tako zanimivo, da sem imela občutek, kot da sem z njim potovala tudi sama. Vsi smo neskončno uživali in Zoranu na koncu zastavili mnogo vprašanj. Ko sem zaključevala pisanje tega članka, pa sem izvedela, da je umrl venezuelski predsednik Hugo Chavez, ki je deželi vladal štirinajst let.

Alenka Dobnikar

Zaključna prireditev tečaja slovenskega znakovnega jezika

Tudi letošnje šolsko leto so v Medobčinskem društvu gluhih in naglušnih Slovenske Konjice, Vitanje in Zreče organizirali tečaj slovenskega znakovnega jezika. Z njim so pričeli v oktobru in ga zaključili v aprilu. Potekal je v dveh skupinah – začetni in nadaljevalni. Trajal je štirideset ur, tečajnice pa so se veliko naučile.

Znakovnega jezika so se pridno učile pod mentorstvom tolmačke Marije Koser, ki jim je skušala predstaviti ter približati svet gluhih in naglušnih, seznanila jih je z društvom in njegovimi člani, obiskal jih je božiček, aprila pa so svoje znanje pokazale na izpitu in zaključni prireditvi.

Izpit je potekal pred štiričlansko komisijo, ki so jo sestavljali gluhi člani društva. Tečajnice so se predstavile, povedale nekaj o sebi in svoji družini ter odgovarjale na vprašanja, ki so jim jih zastavili – vse v slovenskem znakovnem jeziku.

Sledila je zaključna prireditev v kulturnem domu Slovenske Konjice, na katero so bili povabljeni tečajnice, njihove družine in prijatelji, člani društva, tečajnice, ki so tečaj obiskovale v preteklih letih, predstavniki občin Slovenske Konjice, Vitanje in Zreče ter osnovne šole. Učiteljica je za slovesnost pripravila utrinke s tečaja v obliki filma in fotografij, tečajnice so se predstavile s kratkim program, pozdravil in zahvalil pa se jim je tudi predsednik društva. Sledilo je druženje ob sladkih prigrizkih.

Tečaj slovenskega znakovnega jezika je za člane društva zelo pomemben, saj pomaga širiti razpoznavnost omenjenega jezika v njihovih občinah in daje upanje, da morda nekoč tudi v Slovenskih Konjicah dobijo svojega tolmača. Cilj je, da bi se ga naučilo čim več ljudi in lažje komuniciralo z gluhihimi ter jim s tem omogočilo večjo socialno vključenost.

Natalija Pesjak

Pomoč pri doktoratu

Matic Pavlič, diplomant Filozofske fakultete v Ljubljani iz splošnega jezikoslovja in primerjalne književnosti, se je jeseni vpisal na podiplomski študij na univerzo Ca' Foscari v Benetkah, kjer se teoretično ukvarja s strukturo znakovnih jezikov. V primerjalno analizo bi rad vključil tudi slovenski znakovni jezik, zato se je odločil, da se mu natančneje posveti.

Anica Žeslin in Matic Pavlič

Kot pravi sam: »Ker raziskavo (svoj doktorat) posvečam slovenskemu znakovnemu jeziku, menim, da bi utegnila zanimati in koristiti marsikateremu njegovemu uporabniku, naj bo materni govorec ali bi se jezika rad le naučil. Pozimi sem tudi sam obiskoval tečaj omenjenega jezika z namenom, da se ga naučim, vendar žal ne gre tako hitro, da bi v tem trenutku lahko tekoče kretal. Zavedam se, da je bilo na področju raziskovanja slovenskega znakovnega jezika že marsikaj narejenega – predvsem v okviru Združenja tolmačev za slovenski znakovni jezik. Sam bi temu raziskovalnemu delu rad dodal predvsem mednarodni vidik in mesto, ki ga omenjeni jezik ima znotraj svetovnih znakovnih jezikov.

Metodologija raziskave, ki jo opravljam v Benetkah, zahteva, naj pridobim podatke (kretano besedilo, posneto s kamero) od naravnih govorcev slovenskega znakovnega jezika, torej oseb, ki so gluhe od rojstva in so bile od rojstva tudi čim bolj v stiku z njim.«

Matic se je že sestal s članico Anico Žeslin in pogovor z njo posnel s kamero. Posnetek bo uporabljen zgolj v znanstvene namene.

Vesela Banič

Predstavitev slovenskega znakovnega jezika na mariborskih srednjih šolah

V sklopu projekta Posluh na različnih srednjih šolah predstavljamo gluho-to in slovenski znakovni jezik. Predstavitve potekajo vsak teden, vsakič na drugi šoli, vodijo jih prostovoljke iz kulturnega društva Mladinski center Indijanez, prisostvujeta pa jim gluhi prostovoljec in tolmač slovenskega znakovnega jezika.

Obiskali smo že nekaj srednjih šol in presenetilo nas je, da dijaki pozorno poslušajo in sodelujejo na predstavitvah. Tudi profesorji so bili presenečeni nad tem. Ko smo na eni od šol med dvojno uro slovenskega jezika prvo uro predstavljali znakovni jezik, so nas dijaki prosili, naj ostanemo še drugo uro, saj jih je tematika zelo zanimala. Pokazali smo jim številne kretnje, oni pa so nam zastavili mnogo vprašanj. Najbolj jih je zanimalo, kako je, če si gluhih, in kako se gluhe osebe spoprijemajo z vsakdanjimi življenjskimi opravili.

Veselimo se nadaljnjih predstavitev, ki jih bodo organizirali naši prijatelji iz Indijaneza.

Snežana Pauletič

Slovenska Bistrica v projektu Občina po meri invalidov

Tudi Občina Slovenska Bistrica namerava pridobiti listino Občina po meri invalidov. Na pobudo Društva invalidov Črešnjevec so že začeli prve aktivnosti za njeno pridobitev. Konec lanskega leta so se pričele aktivnosti za izpeljavo projekta. Med izbranimi invalidskimi društvi je bilo povabljen tudi naše. Kot delegat društva sem se po nalogu sekretarja Milana Kotnika udeležil prvega sestanka. Po končanem sestanku so mi kot članu delovne skupine ponudili možnost nadaljnjega sodelovanja. Izziv sem z veseljem sprejel, saj bom lahko v imenu društva in članov opozoril na prisotne težave in ovire ter predlagal, kako bi jih v občini lahko odpravili.

Marca je v Centru za starejše Metulj v Slovenski Bistrici potekala okrogla miza v sklopu projekta Občina po meri invalidov. Na njej smo sodelovali tudi člani našega društva. Moja naloga je bila predstaviti komunikacijske ovire invalidov. Pridružili sta se mi Andreja Pivec in tolmačka Marija Koser, ki je tolmačila okrogla mizo. Na ta način smo pokazali, da obstajamo, in opozorili na naše probleme. Žal pa je bil odziv medijev zelo slab, saj sta dogodku prisostvovala le časnik Večer in kabelska televizija Slovenska Bistrica.

Delovna skupina si je na začetku zadala precej nalog. Čaka nas veliko dela ter sodelovanja z drugimi invalidskimi društvi in institucijami, da bomo lahko pripravili analizo stanja, ki jo bomo nadgradili z akcijskim načrtom. Tega naj bi konec leta potrdil občinski svet, za prihodnje leto pa si v občini že obetajo, da bodo kot sedemnajsta občina v državi pridobili omenjeno listino.

Do takrat bo glede odpravljanja težav, s katerimi se invalidi srečujemo vsak dan, treba postoriti še marsikaj. Del aktivnosti, vezanih na miselnost in medsebojno spoštovanje ter vzpostavitev moralno-etičnih norm v odnosu do invalidov, bo le prvi korak na poti do cilja. Zato ima omenjeni projekt tako za občino kot za vse občane, med katerimi smo tudi invalidi, velik pomen.

Občino spodbuja, naj se skladno s svojo vlogo odgovorno odziva na potrebe in interese vseh občanov, tudi tistih s tako imenovanimi posebnimi potrebami, ter naj skrbi za čim bolj kakovostno življenje v skupnosti in pri tem upošteva različnost njihovih potreb ter možnosti. Uresničevanje projekta je pomembno za vse invalide v občini, saj se odziva na raznovrstne potrebe in interese invalidov ter spodbuja povezovanje in usklajeno delovanje vseh invalidov oziroma invalidskih organizacij na lokalni ravni. Istočasno se odziva tudi na potrebe drugih skupin občanov, na primer starejših, in tako prispeva k večji kakovosti skupnega življenja.

Upam, da bomo z našo pomočjo in sodelovanjem z občino našim članom in vsem ostalim invalidom ter občanom v Občini Slovenska Bistrica zagotovili enakopravnejše življenje.

Ni nujno, da si invalid, lahko si invalid le za en dan, in prav tako potrebuješ vso infrastrukturo, ki jo potrebujejo invalidi na vozičku oziroma drugi invalidi. Naj v razmislek za konec navedem še primer: zlomiš si nogo in že si na vozičku. Kaj zdaj, kako po mestu, kam na stranišče, kako na center za socialno delo, na občino? Razmislite.

Marjan Podbojec

Kulturne delavnice 'Break the Silence'

Od 25. marca do 5. aprila so se v Pragi odvijale kulturne delavnice z nazivom *Break the Silence* (slovensko: *zlomimo tišino*), ki jih je v okviru projekta Grundtvig izvedel praški *Humanitas-Profes*.

V kavarni, kjer delajo gluhi

Na delavnice, ki se jih je udeležilo več kot dvajset udeležencev iz dvanajstih držav – med njimi le šest gluhih –, smo bili povabljeni tudi predstavniki Slovenije, udeležili pa smo se jih Maja Kuzma, Dragica Bračič, Miran Klemenšek in tolmač Roman Demir.

Obravnavali smo različne teme s področja kulture, kot so gledališče, fotografija, vizualna umetnost, glasba in poezija. Učili smo se medna-

Na železniški postaji na Dunaju

rodne kretnje, spoznavali načine komunikacije z gluhihimi ter si izmenjavali poglede na komuniciranje in izobraževanje gluhih. Imeli smo tudi medkulturno večerjo ter predstavitev svoje države. Obiskali smo šolo za gluhe, mladostnike, ki bivajo v domu, in kavarno, v kateri delajo gluhi, spoznavali pa smo tudi mesto ter okušali češke specialitete.

Roman in Maja sta prejela darilce v zahvalo za pomoč

Slišiči udeleženci so z veliko vnemo prisluhnili predstavitvi načina življenja gluhih ter spoznali, da je srečanje in komunikacija z njimi lahko zanimiva in drugačna izkušnja.

Medkulturna večerja

Program vseživljenjskega učenja je bil pozitivno naravnani, v domovino pa smo se vrnili z novimi vtisi, spoznanji in idejami.

Maja, Dragica, Roman in Miran

SRČNI UTRIP SLIŠI RITEM

Plesalci

Od 4. do 11. marca je v Beogradu potekala tretja in zadnja plesna izmenjava za gluhe, ki je bila del platforme, imenovane Heartbeat Hears the Beat (slovensko: srčni utrip sliši ritem). Namenjena je bila mladim iz Slovenije, Hrvaške in Srbije. Sporazumevanje je potekalo v srbskemu, hrvaškemu in slovenskemu jeziku ter srbskemu, hrvaškemu in slovenskemu znakovnemu jeziku. V okviru sedemdnevnega programa so vsak dan potekale delavnice, dvakrat smo si ogledali mesto, obiskali smo Mestno organizacijo gluhih Beograd ter v gledališču Vuka Karadžića sodelovali na zaključni predstavi pred občinstvom, sestavljeni iz vseh koreografij.

Iz Slovenije smo se izmenjave udeležili trije mladi gluhi – Maja Kuzma, Deja Peperko in Klemen Gaber. V nadaljevanju povzemamo naše vtise.

Maja Kuzma: »Na izmenjavi sem bila v Zagrebu, Mariboru in nazadnje še v Beogradu. Povsod je bil različen program in različen ritem delovanja. V Zagrebu je bilo peklenko vroče, veliko smo morali hoditi sem in tja ter plesati in vaditi v vroči dvorani, v Mariboru smo se kljub mrzlemu vremenu veliko znojili ob hip hopu in sodobnemu plesu, v Beogradu pa smo veliko vadili različne koreografije. Povsod je bilo zelo naporno, vendar pa je občutek na koncu, ko publiki predstaviš nastop s sedemdnev-

ne delavnice, nepopisen. Zavedaš se, da si resnično delal in vadil vzdržljivost. Projekta brez vodij ne bi bilo možno izvesti. Iskreno se jim zahvaljujem, da so nam posredovali novo znanje, nas povezali z novimi prijatelji ter nam dali priložnost, da lahko nastopimo pred publiko in tako izboljšamo samopodobo.«

Deja Peperko: Vodje iz Slovenije so odlični in zabavni! Ves čas smo se smejali. V Beogradu sem spoznala prijatelje iz Hrvaške in Srbije. Mislila sem, da nam bo težko bivati s slišičimi in obratno, a sem se zmotila. Slišiči so se radi učili znakovnega jezika, učili pa smo jih gluhi. Lepo je bilo plesati, čeprav glasbe nisem slišala, ampak sem jo čutila. Skupaj smo plesali, se pogovarjali in se družili vse dni. Zaupali smo si in bili kot družina.«

Klemen Gaber: »Vodji izmenjave Ajda in Željko sta bila odlična – prijazna in vedno pripravljena pomagati. Ajda je tudi zelo dobro tolmačila, tako na izmenjavi kot na ogledu znamenitosti Beograda, da smo jo vsi dobro razumeli. Veliko smo se smejali in se imeli lepo. Beograd kot mesto mi je zelo všeč, spoznal sem tudi nove prijatelje. Hvala Ajda in Željko, lepo je bilo. Z vama bi se z veseljem še kam odpravil.«

Maja, Deja in Klemen

Člani gledališke skupine Tihe stopinje pripravljamo premiero

Člani gledališke skupine Tihe stopinje, ki združuje gluhe gledališčičnike, se srečujemo že 13 let in skupaj pripravljamo gledališke predstave. V tem času se je veliko spremenilo, nekateri igralci so odšli, pridružili pa so se nam novi. Letos smo dobili tri nove člane in med seboj dobro sodelujemo. Skupina ima bogate izkušnje in prakso nastopanja, člani pa smo iz leta v leto bolj samostojni ter sami skrbimo za rekvizite in kostume. Vadimo v prostorih Društva gluhih in naglušnih Ljubljana v Zadobrovi ter v studiu Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije, doslej pa smo pripravili že več kot dvajset gledaliških premier.

Tihe stopinje

Bliža se premiera predstave Čarovnik iz Oza, svetovno znane pripovedi Lymana Franka Bauma. Zgodbo z mnogimi pomeni bomo uprizorili v znakovnem jeziku, tolmačena pa bo v govorjeni jezik. Naši igralci bodo odigrali tipične vloge iz zgodbe. Premiera bo 7. junija ob 17.00 uri v SiTi Teatru Ljubljani.

Tihe stopinje

DEVETI DRAVINJSKI TURNIR V RIBOLOVU

Medobčinsko društvo gluhih in naglušnih Slovenske Konjice, Vitanje in Zreče je konec aprila na ribniku Jernejček organiziralo deveti dravinjski turnir za gluhe in naglušne v ribolovu.

Skupinska

Zbor tekmovalcev je bil ob sedmi uri zjutraj, sledila pa sta mu pozdravni govor in žrebanje števil. Ob devetih se je z zamahom zastave pričelo tekmovanje. Ribolov je trajal štiri ure in pol. Po končanem tekmovanju so bili tehtanje ulova, razglasitev rezultatov ter podelitev pokalov in medalj. Turnirja se je udeležilo triindvajset ribičev iz sedmih društev. Tekmovali so ekipno in posamično, ulovi pa so bili dobri. Prvo mesto ekipno je zasedlo domače Medobčinsko društvo gluhih in naglušnih Slovenske Konjice, Vitanje in Zreče, drugo Medobčinsko društvo gluhih in naglušnih Velenje, tretje pa Društvo gluhih in naglušnih Podravja Maribor. Med posamezniki je slavil član mariborskega društva Andrej Klančnik, drugi je bil Alojz Govedič, tretji pa Matevž Marinko, oba člana Medobčinskega društva gluhih in naglušnih Slovenske Konjice, Vitanje in Zreče.

Srečanje se je zaključilo s kosilom v Turističnem društvu Mlače.

**MDGN Slovenske Konjice,
Vitanje in Zreče**

Člani DGN Podravja Maribor na državnem prvenstvu v bowlingu

Na začetku aprila je Društvo gluhih in naglušnih Ljubljana organiziralo državno prvenstvo gluhih v bowlingu za trojice. Ker člani našega društva pridno trenirajo in na treningih dosegajo dobre rezultate, so se prvenstva z veseljem udeležili.

Ženski del ekipe so zastopale Valerija Škof, Suzana Muster in Sanja Debevec, moškega pa Bedrija Črešnik, Mustafa Buljubašič, Robert Debevec, Aleš Škof, Milan Mertik in Albin Šmidlehner. Bili so dobro pripravljeni in dosegli izjeme rezultate. V skupnem seštevku so ekipno osvojili prvo mesto, posamično pa sta se najbolj izkazali Sanja Debevec s prvim in Valerija Škof s tretjim mestom.

Vsem tekmovalkam in tekmovalcem iskreno čestitamo.

**Društvo gluhih in naglušnih
Podravja Maribor**

STANKU JANETU ZA 60. ROJSTNI DAN

*Je mnogo stvari, ki si jih želiš,
in je mnogo stvari, ki si jih zapomniš.
So skromne besede, ki pomenijo veliko,
in so prijateljstva, ki obstajajo.*

*Na svoja leta glej le kot na čas uživanja,
čas ustvarjalnosti in čas svobode bivanja,
čas prijateljstva, ljubezni, čas razumevanja,
čas nenehnega učenja in dozorevanja.*

*Še mnogo zmag, uspehov naj se ti posreči,
a v življenju vedno naj te le sreča spremlja.
Ker zdravje dragocena je dobrina,
naj tvoja najbolj vidna bo vrlina.
Ves čas iz tebe naj žari,
to Društvo gluhih in naglušnih Koroške
ti želi.*

Košarkarska reprezentanca gluhih na pripravah v Turčiji

Slovenska košarkarska reprezentanca gluhih se je v sklopu priprav na 22. letne olimpijske igre gluhih Deaflympics Sofia 2013, ki bodo letos poleteli v Bolgariji, odzvala povabilu turške košarkarske reprezentance gluhih ter se pridružila njihovim pripravam. V načrtu so imeli nekaj treningov in prijateljskih tekem.

Največja zahvala za skupne priprave v Turčiji gre Mihi Zupanu, ki igra za ekipo prve turške lige Türk Telekom BC iz Ankare. Je stalni član prve peterke in vsem dobro znani gluhi igralec v turški ligi. Prav zaradi njegove prepoznavnosti sta se povezali slovenska in turška košarkarska reprezentanca gluhih. Miha je bil tudi ključni sogovornik s predstavniki Turške športne zveze gluhih, ki je omogočila in financirala skupne priprave. Obojim se zahvaljujemo za priložnost.

Miha Zupan je bil nad skupnimi pripravami navdušen: »Imel sem srečo, da so priprave mojega matičnega kluba in košarkarske reprezentance gluhih sovpadale, ter smo se videvali in srečevali. Kmalu sem se povezal z njihovim trenerjem ter mu predlagal skupne priprave in prijateljske tekme med gluhih košarkarji Slovenije in Turčije. Nad mojim predlogom je bil navdušen, saj bi na teh pripravah gostil aktu-

alne evropske prvake – slovensko reprezentanco. Takoj so stekle priprave in vesel sem, da sem se po dolgem času znova pridružil reprezentanci ter srečal soigralce.«

Reprezentanci se je pridružil tudi Saša Lukič, ki je v Ankaro priletel naravnost iz domače Švedske. Ko so se reprezentanti na letališču srečali z Miho in Sašo ter se skupaj odpravili na prizorišče priprav, je bilo veliko veselja. Saša je ob tem izjavil: »Od zadnjega evropskega prvenstva je minilo že devet mesecev in od takrat nisem videl soigralcev. Na pripravah, kjer sem se s fanti vnovič srečal, me je presenetila njihova dobra pripravljenost. Imamo še dobre tri mesece, da se pripravimo na osvojitev olimpijskega odličja.«

Prvi dan je bil namenjen pripravam, treningom in prijateljski tekmi. Trener je preizkušal nove kombinacije in uigraval ekipo. Na

treningih in tekmi je bilo čutiti st odstotno zavzetost igralcev. »Priprave potekajo zelo dobro. Nihče ni poškodovan, zaključili smo z napornimi treningi v fitnessu, sedaj pa smo se preselili v dvorano, kjer treniramo predvsem z žogo. Reprezentanca je sedaj popolna. Pripravljalne tekme s turško reprezentanco so v sklopu priprav na olimpijado in pričakujem zmage na vseh prijateljskih tekmah. Od igralcev pričakujem borbenost in njihov maksimum,« je po treningih povedal Bogdan Tanasič.

Prvi dan priprav je bil uspešen, prihodnjega dne pa sta slovensko reprezentanco čakali še dve tekmi. Kapetan Damjan Šebjan je opisal svoje občutke: »Vidim, da so reprezentanti dobro pripravljene in med nami vladajo visoka pričakovanja. Tudi od trenerja dobivamo veliko spodbud in predvsem željo, da se čim bolje pripravimo na olimpijske igre.«

Slovenski košarkarji so na najvišjih tekmovanjih osvojili skoraj vse kolajne. Bili so dvakratni evropski prvaki, tretji na svetovnem prvenstvu ter dvakrat olimpijski podprvaki. Od najzlahtnejših jim manjka le še zlato olimpijsko odličje. Morda sta prišla čas in priložnost, da tokratne olimpijske igre v polni sestavi zapustijo kot olimpijski prvaki.

Predsednik Športne zveze gluhih Slovenije Robert Žlajpah fantom želi: »Da bodo karseda dobro pripravljene, da ne bo nobenih poškodb, predvsem pa da na olimpijadi gluhih dajo vse od sebe in nas znova razveselijo s izvrstno igro in rezultatom.«

Če odštejemo petkov večerni prihod v Ankaru in nedeljski jutranji odhod v Slovenijo, so reprezentanti v dveh dneh opravili veliko intenzivnega dela. Po daljših 'suhih' treningih brez žoge (kondicijskih pripravah, fitnesu) so priprave v Turčiji predstavljale prvi stik igralcev z žogo, prvo tekmo in prve praktične kombinacije na igrišču. Za trenerja pa je bila to prva priložnost, da ocenita stanje ekipe po evropskem prvenstvu gluhih v Konyi, kjer je Slovenija drugič osvojila evropski prestol.

Prva tekma je vedno med najpomembnejšimi. Tekma, ki prebije led, dvigne samozavest in ekipo da prve občutke. Prisostvoval ji

je tudi predsednik Turške športne zveze gluhih dr. Osman Arslan. V znak zahvale za povabilo na priprave ter za gostoljubje mu je predsednik Športne zveze gluhih Slovenije Robert Žlajpah izročil uokvirjen dres slovenske reprezentance, ki ga je z veseljem sprejel. Tekmo si je ogledal do konca in čestital reprezentantom.

Ker je šlo za prijateljske tekme, rezultati niso bili v ospredju. Najpomembnejše je bilo poenotenje ekipe, stik z žogo, uvajanje novih kombinacij in predvsem spoznavanje novih igralcev iz razširjenega kroga kandidatov za olimpijado gluhih. Čutiti pa je bilo pritisk in veliko željo turške reprezentance

premagati slovenske prvake. V ta namen so izbrali posebno novejšo dvorano, prišlo pa je tudi nekaj gledalcev. V napeti in na trenutke grobi igri so prevladovali modrost ter izkušnje dolgoletnih slovenskih igralcev, in Slovenija je premagala Turčijo. Zmaga sicer ni bila cilj, bila pa je pomembna za dvig samozavesti in utrditev položaja pred izzivalci. Ostale tekme so bile namenjene uvajanju novih igralcev, spoznavanju novih kombinacij in priložnostim, da vsi igralci pokažejo svoje znanje. Na drugi prijateljski tekmi so dobili priložnost predvsem mlajši igralci, na tretji tekmi pa je že bilo čutiti obrise starih slovenskih evropskih prvakov, ki bodo z Miho Zupanom na olimpijadi gluhih zagotovo krojili vrh svetovne košarke.

Priprav v Turčiji so se udeležili Damjan Šebjan, Domen Starc, Jan Orešnik, Peter Rankovič, Aleksandar Perić, Miha Jakofčič, Saša Lukič, Matic Makuc, Luka Žabot, Šime Mrša, Sašo Letonja, Klemen Javornik, trener Izidor Križan in njegov pomočnik Bogdan Tanasič. Za kondicijo in masažo utrujenih okončin je skrbel Samo Petrač. Miha Zupan je tekmam prisostvoval kot gledalec, saj je imel treninge in obveznosti v okviru matičnega kluba. Tudi njegova žena Maja z otrokoma je redno obiskovala treninge in tekme ter zvesto navijala za slovensko ekipo.

Vir: Spletna TV

Državno prvenstvo gluhih v bowlingu

Na državnem prvenstvu gluhih v bowlingu so člani društva Auris Kranj osvojili sedem kolajn – štiri srebrne in tri bronaste.

Skupinska

V soboto pozno zvečer sem slabe pol ure pešočila od Lojzkinega do svojega doma in med potjo razmišljala o dogajanju na tekmovanju v bowlingu.

Zelo zgodaj, ob treh zjutraj, sem se zbudila, stopila na balkon ter preverila, kakšno je vreme. Zapadlo je veliko snega in še vedno je snežilo. Uredila sem se in kmalu pešočila do Lojzkinega doma, kjer nas je čakal kombi. Ob 4.15 sva se z Lojzko odpravili od doma, naleteli pa sva na oviro, saj kombi zaradi ledu in 15 centimetrov novozapadlega snega ni mogel speljati, zato sva na cesto stresli dve vedri pepela in se deset minut trudili, da sva ga odkopali. Na bencinski črpalki v Tržiču sva pobrali Janeza Pavška in skupaj smo se odpeljali do Lipice po Stanka Vahčiča ter do Ljubljane, kjer so nas čakali Janez Perčič in zakonca Turk.

Z vožnjo smo nadaljevali do Tepanja, kjer smo si privoščili kavico, nato pa se počasi odpravili proti

Mariboru. Tja smo prispeli točno ob osmih, pričakalo pa nas je veliko tekmovalcev iz vseh koncev Slovenije, ki so se potrudili, da so prišli na tekmo. Na svečani otvoritvi tekmovanja so nas pozdravili predsednik Društva gluhih in naglušnih Podravja Maribor Bedrija

Črešnik, delegat Tone Petrič in tolmarka Marija Koser, z zamudo pa še mariborski župan.

Tekmovanje so začeli moški, ženske pa smo na vrsto prišle šele popoldne. Nato smo 'bovlali', bilo je napeto, vsi smo bili živčni, nekateri so imeli slab dan, drugi pa dobrega. Tekmovalke in tekmovalci iz Kranja smo se trudili za izboljšanje rezultata, a ni šlo.

Sledila je podelitev kolajn. Naša predstavnik v mešanih parih Irena Turk in Stanko Vahčič sta osvojila tretje mesto, Lojzka Meglič in Janez Perčič pa drugo. V ženskih dvojicah sta si Irena Turk in Lojzka Meglič priigrali drugo mesto, med posameznicami pa je Irena Turk zasedla izvrstno tretje mesto.

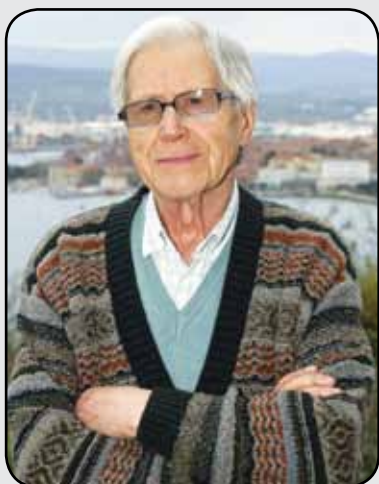
Sledilo je kosilo in kmalu smo se odpravili domov, saj je bila pred nami še dolga pot, pa še snežiti je znova začelo. Stanko Vahčič je jokal od veselja (po dolgem času je bil spet med gluhiimi), Lojzka pa je bila izvrstna voznica, zato smo se srečni in zdravi vrnili domov.

Čestitke vsem Kranjčanom in lep športni pozdrav!

Olga Ahačič

Dobitniki medalj v kategoriji mešanih dvojic

*Umrli je nekdanji
predsednik Zveze
društev gluhih in
naglušnih Slovenije*

MIRO KOCJAN

Miro Kocjan se je rodil leta 1924 v vasi Žirje na Krasu. Po veliki maturi je končal študij na Visokošolskem zavodu za orientalske vede v Neaplju, ki ga je obogatil s svetovljanskim pogledom na sočloveka.

Leta 1943 je kot dosledni slovenski borec in primorski domoljub odšel v partizane. Bil je v prekomorskih brigadah, nato v vrhu NOB in v štabu jugoslovanske mornarice na Visu. Po vojni je zaslovel kot publicist, dopisnik in mednarodni komentator, kot veliki poznavalec položaja v sosednji Italiji in borec za sožitje bivanja med obema narodoma. Neposredno je sodeloval pri pripravah za podpis Londonskega memoranduma leta 1954 in za sklenitev Osimskih sporazumov leta 1975. Bil je direktor in glavni urednik Radia Koper, dvakratni predsednik občinske skupščine v Kopru ter nosilec številnih družbenih funkcij. Bil je dostojanstveni in med ljudmi priljubljeni politik ter častni občan Mestne občine Koper.

Kot predsednik je v letih od 1986 do 1992 aktivno sooblikoval razvoj Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije. Predsedniško funkcijo je opravljal v težavnem obdobju samoupravljanja. Z izjemno modrostjo, strpnostjo in umirjenostjo je barko Zveze krmaril mimo nevarnih čerí. V njegovem obdobju so na Zvezi potekale številne investicije. S svojimi programi in strokovno usmeritvijo je postala vodilna v Jugoslaviji in se začela uspešno mednarodno uveljavljati.

Leta 1986 je Zveza organizirala jugoslovanski posvet za priznanje znakovnega jezika z mednarodno udeležbo, kateremu stroka takrat ni bila naklonjena. V zborniku, ki smo ga izdali ob 80-letnici Zveze, se spominja, da so bile v času njegovega mandata aktivnosti Zveze zelo obsežne. Na visoki ravni so imeli stike z različnimi organizacijami, z župani občin pa vsakokrat, ko so praznovali mednarodni dan gluhih. Spomni se mnogih strokovnih srečanj, med njimi odmevnega mednarodnega posveta v Cankarjevem domu in tudi svojega nastopa v imenu Zveze v Gradcu, kjer je imel na glavnem mestnem trgu pozdravni govor v slovenščini.

Na svetovnem kongresu gluhih v Helsinkih leta 1987 je predstavil idejo, naj se prek Združenih narodov doseže, da parlamenti po vsem svetu vsaj enkrat letno obravnavajo invalidsko problematiko.

Bil je naglušna oseba, zato je toliko bolj razumel naše področje delovanja. Njegovo delovanje je bilo usmerjeno h kulturnemu in civilizacijskemu prizadevanju, da bi se gluhi in naglušni z uvajanjem novih informacijskih tehnologij in izboljšanjem pogojev dela bolj enakopravno vključili v družbo.

Ostal nam bo v trajnem spominu kot ustvarjalni predsednik, ki smo ga spoštovali, cenili in mu zaupali.

Aljoša Redžepovič

Sporočamo žalostno vest, da nas je zapustila dolgoletna članica in prijateljica

BOJANA URŠEJ-BIZJAK

*Tam, kjer si ti,
ni sonca, ne luči.
Le tvoj nasmeh nam v
srcih še živi
in nihče ne ve, kako
zelo zelo boli.*

Naj ti bo lahka slovenska zemlja.

Možu, družini, svojcem in prijateljem izrekamo iskreno sožalje.

*Člani Društva gluhih in
naglušnih Podravja Maribor*

Sporočamo žalostno vest, da je v dvaintridesetem letu tragično preminila naša članica

NINA UHL

*Pretrgala se je nit
življenja,
končala so se vsa
trpljenja,
nehalo je biti
plemenito srce.*

Svojcem in prijateljem izrekamo iskreno sožalje.

*Člani Društva gluhih in
naglušnih Podravja Maribor*

Summary – povzetek

With a moment of silence before the Management Board meeting we paid tribute to our long-time colleague Zdenko Tomc who has been a member of Association's Management Board, Assembly, Editorial Committee and Committee for the Social Issues.

Management Board discussed and confirmed 2012 reports and since this was its last session in the 2009-2013 mandate also paid attention to the four-year overview. Besides that they reached many important decisions and agreements necessary for undisturbed execution of special social programmes and expressed their delight about the news that Koper Deaf and Hard of Hearing Club is going to organise the 2015 International Day of the Deaf celebration.

Slovenian Deaf and Hard of Hearing Clubs Association's representatives responsible for hard of hearing took part at the regular meeting of European Federation of Hard of Hearing People in Prague. Besides confirming Federation's reports and plan of operation they also confirmed a special Declaration on Accessibility for Hard of Hearing.

In March Velenje Deaf and Hard of Hearing Club celebrated its 50th anniversary. The ceremony was

culturally rich with an interesting programme that enthralled the audience. The ceremony started with the speech of Club's President Franc Forštner followed by the President of the Republic of Slovenia Borut Pahor who promised his assistance in trying to make a step forward in legislation connected to deaf and hard of hearing with emphasis on the right to technical means.

As a part of preparation for summer Deaflympics in Bolgaria Slovenian Deaf Basketball Representative Team accepted the invitation of Turkish team to join their training and play some games together. Two teams were connected by a Slovenian professional deaf basketball player Miha Zupan who plays for Turkish primer league team Türk Telekom BC from Ankara and did most of the talks with representatives of Turkish Deaf Sports Organisation who financed joint preparation.

The President and the Secretary of Slovenian Deaf Sports Organisation visited the Clubs and presented its activities. Answering various questions they encouraged them to take an active part in further cooperation. Sport has always been the most popular social programme among hearing impaired providing recreation and enabling socialising.

O Čarovnik za iz

Vabimo k ogledu gledališke predstave

7. junij
ob 17 uri

SiTiTeater
BTC City Ljubljana

Ustop
PROST

Režija: Lada Lištvanova
Gledališka igra: Tihe Stopinje

Tea Lukan - Maja Kuzma - Vladan Vukajlović - Jelena Bošedonova
Lada Lištvanova - Tina Strel - Teodora Strel - Nejc Drekonja